

DE BEHANDELING VAN DE
JEUGDIGE MISDADIGERS
IN ENGELAND

Lane Medical Library

H. C. VALKEMA BLOUW

Groningen

DE BEHANDELING VAN DE JEUGDIGE
MISDADIGERS IN ENGELAND

Digitized by the Internet Archive
in 2026

https://archive.org/details/IA40154010_0064

AAN MIJNE MOEDER EN
AAN DE NAGEDACHTENIS
VAN MIJNEN VADER

DE BEHANDELING VAN DE JEUGDIGE MISDADIGERS IN ENGELAND

PROEFSCHRIFT TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD
VAN DOCTOR IN DE MEDICIJNEN AAN DE RIJKS-
UNIVERSITEIT TE GRONINGEN, OP GEZAG VAN DEN
RECTOR-MAGNIFICUS DR. J. LINDEBOOM, HOOG-
LEERAAR IN DE FACULTEIT DER GODGELEERDHEID,
TEGEN DE BEDENKINGEN DER FACULTEIT
IN HET OPENBAAR TE VERDEDIGEN OP VRIJDAG
22 JUNI 1928, DES NAMIDDAGS TE 2½ UUR, DOOR

HENDERIK CATHARINUS VALKEMA BLOUW
ARTS — GEBOREN TE HAARLEM

VOORWOORD.

Nu ik, na lange jaren, in staat ben om mijn voornemen om te promoveeren te verwezenlijken, wil ik in de eerste plaats herdenken hen, aan wie ik voor mijne opleiding zooveel te danken heb gehad; U Hoogleeraren aan de Amsterdamsche Universiteit, uit de jaren 1901—1908, waarvan helaas verscheidenen ons reeds ontvallen zijn. Niet minder U wijlen Dr. Westerman en U Hooggeleerden Koch, bij wie ik het voorrecht had assistent te mogen zijn en van wie ik zooveel leerde, wat mij in mijn latere practijk bij uitstek te pas is gekomen.

Dat de omstandigheden mij ertoe geleid hebben om voor mijn promotie de gastvrijheid der Groningsche Universiteit in te roepen, stemt mij eensdeels tot vreugde, omdat ook mijn geliefde vader in deze zelfde stad en aan dezelfde Universiteit zijn graad heeft mogen behalen.

Speciaal mijn dank aan U, Hooggeleerde Wiersma, voor Uwe groote voorkomendheid en belangstelling in mijnen arbeid, die me het werken zoo gemakkelijk hebben gemaakt.

Aan allen, die tot het tot stand komen van dit proefschrift hebben medegewerkt, eveneens mijn dank. Zeker mag ik daarbij niet vergeten de buitengewone welwillendheid, waarmee de Prison-Commissioners mij hebben ontvangen en voortgeholpen. Speciaal Gij, Commissioner of the Borstal-Institutions Paterson, ook Gij, Dr. Landers, psycholoog aan Wandsworth-boys-prison, en Gij, Dr. Hamblin-Smith, uit Birmingham, aan wier hulp ik zooveel te danken heb.

Rest mij nog dank te brengen aan U beiden, Hooggeleerde Bonger en van Dijk voor Uwe aanmoediging en steun bij mijn werk, waartoe Gij bovendien de aanleiding hebt gegeven.

Ten slotte de wensch, dat deze arbeid een weinig moge bijdragen tot de genezing van één der grootste euvels van den tegenwoordigen tijd.

ALGEMEENE INLEIDING.

In de volgende bladzijden heb ik mij ten doel gesteld om een overzicht te geven van hetgeen in *Engeland* geschiedt ten bate van den *jeugdigen misdadiger* (juvenile delinquent), den nadruk leggende op die methoden, die tot nu toe het meest aanbevelenswaardig gebleken zijn, in verband met de ruim twintig-jarige ervaring, waarover men daar te lande beschikt.

Ik heb mij onthouden van eene vergelijking met andere landen en mij beperkt tot het maken van opmerkingen, waar de stof mij er aanleiding toe gaf.

Ik acht het noodzakelijk er op te wijzen, dat men zelfs nu nog in Engeland in vele opzichten in een stadium van *proefneming* verkeert, terwijl de moeilijke finantieele omstandigheden, waarmee men ook daar te kampen heeft, oorzaak zijn, dat vele nuttige maatregelen niet, of slechts gedeeltelijk, kunnen worden uitgevoerd.

Toch valt reeds nu uit het Engelsche systeem veel te leeren. Vooral ook voor een land als het onze, waar de eerste schreden op dit gebied (de behandeling van den *ouderen jeugdigen misdadiger*, die niet meer voor tuchtschool of opvoedingsgesticht in *aanmerking* komt) nog gezet moeten worden.

Alvorens over te gaan tot het bespreken van mijn eigenlijke onderwerp, acht ik het dienstig in 't kort enkele feiten, samenhangende met de jeugd-misdaad, onder de oogen te zien.

Oorzaken van de jeugd-misdaad.

De verschillende factoren, die tot de misdadigheid van de jeugd in 't algemeen zullen leiden, worden door verschillende auteurs op zeer verschillende waarde geschat.

Voornamelijk komen de volgende in *aanmerking*:

De erfelijkheid.

Vroeger werd aan dit feit op zichzelf meer waarde toegekend dan tegenwoordig. De „*criminel né*” van Ferri heeft min of meer afgedaan. Het is gebleken, dat van de „*uiterlijke kenteekenen*”, die dus het „*aangeboren*”-zijn zouden bewijzen, niet zoo heel veel is overgebleven. Eensdeels waren ze niet

typisch voor den misdadiger, anderzijds ontbraken ze vaker dan dat ze aanwezig waren. Ook het „type criminel” van Lombroso is daarmee verdwenen.

Ongetwijfeld valt een zekere waarde toe te kennen aan de overgeërfde eigenschappen. Een psychopatische aanleg wordt als erfenis meegebracht, vele zenuw- en andere ziekten worden in aanleg reeds bij de geboorte meegedragen.

Toch blijft het een open vraag of een dergelijke aanleg tot ontwikkeling moet komen, of hier niet juist de omgeving, het milieu (maar dan in den meest ruimen zin van opvoeding, tijds-omstandigheden etc.) een groote rol speelt.

Wel zal ook in dit milieu een zekere „erfelijkheid” een rol spelen, in dien zin namelijk, dat een milieu, bijvoorbeeld geschapen door een dronkzuchtig vader, eene zich-prostitueerende moeder, zeer sterk er toe zal medewerken, dat een misdadig-pathologische aanleg bij de kinderen tot ontwikkeling zal geraken.

Tusschen erfelijkheid en milieu bestaat dus een zekere wisselwerking.
het milieu.

Dit oefent ongetwijfeld een zeer grooten invloed uit.

Men vatte dit begrip daartoe echter zeer uitgebreid op en versta er niet slechts onder de directe omgeving, de huiselijke sfeer, doch alle factoren, die op het individu tijdens zijn groei inwerken.

Daarbij spelen dan natuurlijk in de eerste plaats de financiële en oeconomische verhoudingen een rol, die in een direct verband staan met de beschavende en opvoedende krachten, waaraan het jonge individu onderworpen zal zijn.

Hoe slechter deze verhoudingen zijn, des te eerder zullen ze direct aanleiding geven tot vermogens-delicten, indirect, door de ermede gepaard gaande verwaarloozing, tot vagebondage e.d.

Waar de opleiding te wenschen overlaat, de jongen dus slechter bewapend tegenover de maatschappij geplaatst wordt, is het gevaar ook veel grooter, dat in den strijd om het bestaan naar onwettige middelen gegrepen zal worden.

Tot de milieu-invloeden moet ook gerekend worden de invloed van de literatuur en de aanschouwing.

Zoowel de tegenwoordige ellenlange verslagen, die de kran-

ten geven van elke misdaad, opgesmukt door de nauwkeurigste détails, als de min of meer literaire waarde hebbende detective- en misdadigers-romans maken bij velen slapende instincten wakker.

Ook de bioscopen werken er toe mede, evenals de fotopagina's van de dag- en weekbladen met hun portretten van misdadigers en verdere bijzonderheden omtrent inbraak of moord.

Ten slotte vormen de publieke tribunes in vele rechtzalen de collegebanken voor jeugdig geboefte.

Gezwegen nog van den indirecten invloed van sexueel prikkelende lectuur of afbeeldingen.

Tot het milieu behooren eveneens de tijdsomstandigheden, die zoowel het oeconomische leven beïnvloeden als de denkwijze van het individu. Ook hierdoor zal de geestelijk zwakke en onevenwichtige eerder uit de rechte baan geraken.

Hans Gruhle (die *Ursachen der Jugendliche Verwahrlosung und Kriminalität*), kent grooten invloed aan het milieu toe. **het intellect.**

Ook deze factor heeft groote waarde.

De ontwikkeling er van hangt echter, naar mijne meening, zeer sterk met het milieu samen, terwijl ook de aangeboren eigenschappen een rol spelen.

Zoo legt *Hamblin Smith* de nadruk op een „zwakte aan wilskracht” („weakness of will-power”), naast een gebrek aan „emotional controll”, welke beide grootendeels op verminderd intellect berusten.

Bij vele jeugdige misdadigers vindt men dit „gebrek aan zelfbeheersching.”

De mate er van hangt af van een drietal factoren:

h e r i n n e r i n g,

o o r d e e l (weer op herinnering berustend) en

r e d e n e e r i n g (vergelijking v. d. conclusies uit het oordeel ontstaand),

waardoor ten slotte dus alles tot de „herinnering” terug te voeren is. Daar deze weer in verband staat met de „inprenting” en dus feitelijk afhankelijk van de „mate van intellect” is, zal bij ontwikkeling van het intellect de mate van zelfbeheersching toenemen en het gevaar voor misdadigheid geringer worden. (*Mercier—Criminal responsibility*).

Laat het intellect zeer veel te wenschen over, dan ontstaan de vormen van geestelijke minderwaardigheid (mental deficiency), waar de verantwoordelijkheid wegvalt.

Tredgold onderscheidt in zijn *Mental Deficiency* de suffe naturen van den mental deficient, doordat bij de eersten het gezonde oordeel (common sense) nog in voldoende mate aanwezig is, terwijl het bij de laatsten vrijwel ontbreekt of in alle gevalle sterk verminderd is.

Hamblin Smith gaat in zijn boek ¹⁾ (bl.z. 153) zoover om te verklaren, dat: „gewoonte-misdaad per sé een bewijs is van een permanent geestelijk defect.”

de lichamelijke constitutie.

Deze kan eveneens een rol spelen.

Lichamelijke difformiteit kan leiden tot de onmogelijkheid om den kost te verdienen en tevens door den spot der omgeving aanleiding geven tot een sterk minderwaardigheidsgevoel, zich eventueel compenseerend in een haat tegen de maatschappij.

De eerste factor zal tot vermogensdelicten voeren, de laatste tot geweldadigheden.

Algemeene lichamelijke zwakte of ziekte geeft verder een verminderde mogelijkheid om zich in den strijd des levens op eerlijke wijze te handhaven.

Nadeel van de jeugd-misdaad voor de maatschappij.

Oeconomisch nadeel.

Dit ontstaat zoowel direct, als, op een tweetal wijzen, indirect. Direct door de schade door de misdaden veroorzaakt.

Indirect door het onttrekken van vele bruikbare krachten aan een nuttige maatschappelijke werkring en door het dwingen van de gemeenschap om kostbare maatregelen tot tegenweer te treffen.

Het moreele nadeel.

Elke (jeugdige) misdadiger vormt een kern, van waaruit een schadelijke invloed op de omgeving wordt uitgeoefend. Niet alleen door de directe verleiding van anderen, maar ook door de werking van zijn voorbeeld, wat een zekere heldenvereering wakker roept en tot navolging prikkelt. Iets wat, misschien onwillekeurig, door de tegenwoordige uitvoerige reportage van elke misdaad sterk in

1) *The Psychology of the Criminal* Methuen — London.

de hand gewerkt wordt en wat trouwens iederen opmerker op de openbare tribunes bij de terechtzittingen op kan vallen.

Bescherming tegen de jeugd-misdaad.

Uit alle onderzoeken blijkt wel, dat men de beste kansen van genezing heeft, hoe jeugdiger men de misdadigers onder goede leiding brengt.

Daarom is het absoluut noodzakelijk de nadruk te leggen op de behandeling van de *misdadige jeugd*.

Theoretisch zijn 2 wegen mogelijk:

1. verwijdering van de schadelijke elementen;
2. voorkoming en genezing.

Practisch zal men ook aan de verwijdering een poging tot genezing moeten verbinden, omdat de verwijdering steeds slechts voor beperkten tijd zal kunnen plaats vinden en dus het gevaar, na terugkeer in de maatschappij, opnieuw optreedt. Omgekeerd zal zeer vaak de poging tot genezing de noodzakelijkheid medebrengen om den delinquent tijdelijk aan zijne omgeving en aan de maatschappij te onttrekken.

Men moet dus *verwijdering uit de maatschappij* en de *genezing* beschouwen als twee samenwerkende factoren en niet als antipoden. Dat dit laatste tot nu toe vaak geschied is, berust op het feit, dat de verwijdering steeds geschiedde door middel van de „*gevangenis*”, overblijfsel uit den tijd toen men de straf beschouwde als eene „*vergelding*”, niet inzag, dat de maatschappij zich daarmede hoogstens kon beschermen voor den duur der opsluiting en voor zoover de zwakke kans reikte, dat de gevangenis afschrikwekkend zou werken of dat de misdadiger tijdens zijn opsluiting tot inkeer en berouw zou komen.

Men vergat daarnaast de deprimeerende werking van de heele gevangenisomgeving, al of niet met eenzame opsluiting gecombineerd, vooral op het nog plastische gemoed van den jeugdigen gevangene.

Het schept òf een blijvend minderwaardigheidsgevoel, òf (misschien door hypercompensatie) een geest van verzet.

De gevangenis verliest voor velen, die „gezetten” hebben het geheimzinnig-afschrikwekkende, ze raken er a.h.w. mee vertrouwd, waardoor juist de „preventieve” werking geheel verloren gaat.

Een groot gevaar ligt tevens in den omgang met — of zelfs het dagelijks observeeren van — de mede-gevangenen, vaak reeds „be-

roemde" misdadigers, die weer bij de jeugdige gemoederen een soort heldenvereering opwekken en prikkelen tot navolging van hun „heldendaden”.

Ten slotte is het „gezetten-hebben” een groot nadeel bij het trachten om opnieuw een positie in de maatschappij te verkrijgen (des te grooter, naarmate de omgeving kleiner is) en bevordert dus de onzekerheid en het gevoel van minderwaardigheid.

De *genezing* moet er juist op gericht zijn om het *gevoel van eigenwaarde* te verhoogen, om den jeugdigen delinquent *zelfbeheersching en zelfvertrouwen* te geven.

Daarvoor is dus het huidige gevangenisstelsel ten éénnemale ongeschikt.

Tevens dient men bij de genezing rekening te houden met de factoren, die het ontstaan van de misdadige neiging in de hand werkten:

de schadelijke omgeving;

de stoornissen in het intellect;

de eventuele fysieke defecten.

Daartoe zal men den jeugdigen delinquent vaak *aan zijn omgeving moeten onttrekken, zijn gebrekkige opvoeding en opleiding moeten aanvullen, eventueel zijn fysieke gebreken moeten behandelen of compenseeren*.

Voor dit alles, zijn *afzonderlijk inrichtingen* noodig, bevrijd van het drukkende karakter van een gevangenis, ingericht voor onder-richt op ruimen schaal, voorzien van personeel, dat zoowel geestelijk als technisch leiding weet te geven en opvoedend kan werken en bevattend ook de hulpmiddelen voor fysieke behandeling en de middelen voor een goede hygiënische verzorging.

Aan deze eisch kan de maatschappij zich niet onttrekken, terwijl de uitslag loonend zal blijken.

Combineert men deze behandeling met een goede „vóór-zorg” voor de verwaarloosde jeugd, met een goede „ná-zorg” voor hen, die de opvoedingsperiode medemaakten, dan zal de groote massa recruten van het misdadigersleger geleidelijk afnemen, waardoor de onkosten aan het systeem verbonden rijkelijk zullen worden teruggewonnen door de besparing, verbonden aan de sterke afneming van de criminaliteit.

SYSTEEM IN ENGELAND GEVOLGD BIJ DE BEHANDELING VAN DE JEUGDIGE MISDADIGERS.

I. INLEIDING.

Evenals in andere landen, was in Engeland de behandeling zoo-
wel van jeugdige als van oudere misdadigers tot het eind van de
19de eeuw verre van ideaal en vrijwel uitsluitend gebaseerd op
het idee van vergelding, terwijl dat van verbetering sterk op den
achtergrond bleef.

Echter was ook in de publieke opinie een duidelijke verandering
te bespeuren, waarom het in 1894 kwam tot de vorming van een
enquête-commissie, met de uitgebreide opdracht om het geheele
Engelsche gevangeniswezen te bestudeeren.

Voordien had men reeds getracht verbetering te krijgen door
centralisatie van de leiding in handen van de *Prison-Commission*,
uit vijf deskundige leden bestaande, w.o. een psychiater, die direct
onder den Secretary of State (Minister van Binnenlandsche Za-
ken), werkzaam was.

Het rapport van de enquête-commissie verscheen in 1895. De
voor ons doel belangrijke conclusies waren de volgende:

1. concentratie van de poging tot verbetering op den jeugdigen
misdadiger (van 16 tot 21);
2. verbeterde classificatie met scheiding van jeugdige en oudere
misdadigers, van eerst-veroordeelden en recidivisten;
4. reorganisatie van de nazorg en hulp bij ontslag;
5. verbetering in het systeem van opvoeding en opleiding in
de gevangenis;
8. speciale medische behandeling van de psychisch zwakken (en
de tuberculose-lijders);
9. inrichting in de gevangenissen van werkplaatsen voor ge-
meenschappelijken arbeid.

Het eerste gevolg van deze enquête was de *Prison Act* van 1898.

Hierbij kreeg de minister het recht om het beheer van de gevan-
genissen op bepaalde manier te regelen, kwam er dus eenheid in de
verschillende behandeling.

Het eigenlijke resultaat werd echter pas zichtbaar in de *Preven-*

tion of *Crime-Act* van 1908, die eene belangrijke omwenteling in het geheele Engelsche systeem gebracht heeft.

Deze wet n.m. voorzag in de *speciale behandeling van jeugdige misdadigers*, door invoering van het zoogenaamde „*Borstal System*.”

Ten slotte gaf de *Criminal Justice Administration Act* van 1914 de mogelijkheid om uitstel van het betalen van een boete te verleen, met daaraan verbonden de bepaling, dat een jeugdige gestrafte (16—21) gedurende dien tijd onder toezicht gesteld kon worden.

Het systeem van *voorwaardelijke veroordeeling* bestond in Engeland reeds sedert 1887, werd echter belangrijk gewijzigd en uitgebreid bij de *Probation Act* van 1907.

II. BEHANDELING VAN JEUGDIGE MISDADIGERS ONDER DE 16 JAAR.

Komen we tot ons eigenlijke onderwerp, *de behandeling van de jeugdige misdadigers*, dan kunnen we twee groote groepen onderscheiden:

- A. Zij die reeds *eerder* met den (Kinder)rechter in aanraking zijn geweest, alvorens de minimum-leeftijd van 16 jaar bereikt te hebben;
- B. Zij, die na hun 16e jaar, *voor het eerst* met den rechter in contact komen.

In 't kort zij de mogelijkheid geschetst, die de Engelsche wet geeft om met de eerste groep te handelen, alvorens ze den leeftijd van 16 jaar hebben bereikt.

Het principe, dat de geheele behandeling beheerscht en behoort te beheerschen, is:

Verhinderen dat de jeugdige delinquent verder en verder verward raakt in zijn misdadige gewoonten en hem op het peil van een normaal lid van de maatschappij terugbrengen.

Dit brengt mede:

- 1°. Onttrekken aan zijne omgeving, als deze niet deugt;
- 2°. Opvoeding en opleiding tot een nuttig beroep.

Voor ons is het juridische deel van de behandeling om tot dit doel te geraken van minder belang.

Genoeg zij, dat de behandeling van rechtszaken tegen jeugdige personen (onder 16) plaats vindt door een kinderrechter met uit-

Wèl van belang is, dat deze rechters op zeer ruime schaal gesluiting der openbaarheid en bij voorkeur in kleinen kring. gebruik maken van alle voorlichting, die ze verkrijgen kunnen.

Deze is van drieërlei aard:

- 1. De juridische en politionele in verband met het begane feit.
- 2. Omtrent het milieu in den meest uitgebreiden zin, door de zoogenaamde „probation-officers” (waarover later meer), die aan de rechtbank verbonden zijn en welke betrekking in dit

geval meestal door vrouwelijke beambten wordt waargenomen.

3. Psychologische voorlichting, in verband met de medische voorgeschiedenis.

Wat betreft de laatste wordt hieronder zoowel verstaan de directe voorlichting door een psycholoog-psychiater, als het rapport eventueel uitgebracht door den leider van het bewarings-gesticht, waar de jeugdige delinquent tijdelijk ondergebracht kan worden.

Ook komen hierbij de rapporten van onderwijzers, patroons etc. in aanmerking, die echter meestal den medischen adviseur ter inzage zijn gegeven.

Het is namelijk mogelijk om den jeugdigen misdadiger (of jeugdige misdadigster) in afwachting van het vonnis onder te brengen in een zoogenaamd „House of Detention”, hetzij, omdat onmiddellijke onttrekking aan het milieu noodzakelijk is (door de slechte omgeving of door de zwaarte van het misdrijf), hetzij omdat het psychologisch onderzoek dit gewenscht maakt.

In hoevere in dit laatste geval een dusdanige inrichting, die toch min of meer den indruk geeft van het opgesloten-zijn, de gunstigste omgeving voor een dergelijk onderzoek vormt, laat ik hier in 't midden en zal er t. a. pl. op terugkomen.

Wèl heeft dus de rechter alle middelen tot zijn beschikking om in elk speciaal geval te beoordeelen welke behandeling de aangewezen zal zijn.

Acht hij de onttrekking aan het milieu noodzakelijk en bestaan er geen psychopathische afwijkingen, dan kan hij opzending naar een gesticht gelasten. Dergelijke gestichten staan in Engeland niet onder 't beheer van de justitieele autoriteiten, maar onder de burgerlijke, onder de graafschapsraden.

Men onderscheid in Engeland twee soorten:

1. de *Industrial-schools*;
2. de *Reformatory-schools*.

Psychologisch juist gezien is de betiteling met de naam „schools”, evenals trouwens gesproken wordt van „Borstal-schools”. Vooral in Engeland, waar vrijwel iedere jongen van meer gegoeden huize naar kostschool wordt gezonden, zegt het begrip „school” veel meer dan hier te lande en vormt ook het geweest-zijn op één school een latere band, waarvan eveneens voor de opvoedingsgestichten met vrucht gebruik wordt gemaakt om het contact met de oude school niet verloren te laten gaan.

Theoretisch bestaat verschil in beide soorten.

Naar de *industrial-schools* worden geen kinderen gezonden ouder dan 14 jaar, naar de *reformatory-schools* die tusschen de 14 en 16 jaar.

In werkelijkheid blijft echter van dit verschil niet veel over, omdat de verpleegden, eenmaal op een bepaalde school, daar blijven. (In de *industrial-schools* tot hun 16e jaar. In de *reformatory-schools* voor minstens 3 jaar en hoogstens tot hun 19e jaar) en dus ook in de *industrial schools* talrijke verpleegden de 14 jaar overschreden hebben.

Wèl is er een practisch verschil en één, dat m.i. een zeer groot bezwaar oplevert.

De grootere jongens worden n.m. in een *industrial school* volgens de wet niet opgeleid, alleen bezig gehouden, terwijl in de *reformatory schools* de nadruk wordt gelegd op de opleiding tot een nuttig beroep.

Wel doet men zooveel mogelijk moeite om aan dit bezwaar tegemoet te komen door de jongens op de, aan elk gesticht verbonden, boerderij te laten werken of door ze op te leiden in de muziekkapel, die elk gesticht bezit, maar dit maakt de keus van beroep zeer beperkt (met het staande leger en de groote vloot bestaat in Engeland veel meer behoefte, dan bijv. in ons land, aan militaire musici, terwijl het verblijf in het opvoedingsgesticht geen bezwaar oplevert voor een verbintenis).

1. *Industrial schools*.

Wat de *industrial-schools* betreft, valt het volgende op te merken:

De kinderen onder de 14 jaar gaan den geheelen dag naar school, waar ze het gewone onderwijs ontvangen.

De gestichten voor jongens en meisjes zijn afzonderlijk.

Wel bestaat de gelegenheid voor omgang met de andere sexe, zoo worden in enkele gestichten maandelijks dansavonden georganiseerd, waar de meisjes uit de omgeving komen. Ook mogen de oudere jongens, na bekomen verlof, in de buurt op bezoek gaan.

De verpleegden krijgen een gering zakgeld.

Natuurlijk wordt veel aan sport gedaan, waartoe bij elk gesticht ruime terreinen beschikbaar zijn. Ook heeft elk gesticht zijn eigen zwembassin, o.a. te Mayford, waar het des winters zelfs verwarmd kan worden.

De school-elftallen nemen deel aan plaatselijke wedstrijden, in 't algemeen wordt getracht zooveel mogelijk contact met de buitenwereld te bevorderen.

Zeër trof mij het afwezig zijn van elke psychologische behandeling. De dokter bezoekt het gesticht alleen als er zieken zijn en voor lichamelijke keuringen. Alle psychologische behandeling wordt aan 't hoofd overgelaten, die meestal met administratief werk overladen is.

Hoewel, bijgestaan door zijn vrouw, het hoofd zooveel mogelijk zijn best doet om met de jongens in contact te komen en te blijven, worden de jongens op geestelijk gebied te veel aan zich zelve overgelaten. Vooral bestaat het gevaar, dat psychische defecten, voorzoover ze zich niet door verminderd intellect op school uiten, niet, of te laat, worden herkend.

Dit gemis van psychologisch toezicht juist bij deze jongens gedurende hun puberteit, acht ik een groot bezwaar.

Uitgesproken psychopathische gevallen worden naar een speciaal gesticht gezonden (waarover later). Toch komt het voor, dat bijv. gevallen van post-excephalitis lethargica worden opgenomen en er een tijdlang onherkend blijven, tot nadeel van henzelve en van de anderen.

Het hoofd tracht steeds in contact te komen met de ouders of andere familie en ook den verpleegden wordt soms toegestaan een poosje bij hun familie door te brengen.

2. Reformatory-schools.

Voor de *reformatory-schools* zijn de verhoudingen omtrent de opleiding tot een maatschappelijk bruikbaar mensch veel gunstiger.

Omdat de jongens boven de schoolplichtige leeftijd zijn, neemt het klassikaal onderricht een veel kleinere plaats in. Toch werden bijv. op de Carlton-School 2 dagen per week besteed aan school-onderwijs. Om hiervoor een paar heele dagen te nemen, lijkt mij persoonlijk minder practisch, omdat daardoor het andere werk geheel onderbroken wordt. Beter lijkt mij om er enkele morgen-uren aan te besteden, naast eventueel avondonderwijs, zooals ook de burger-maatschappij dat kent.

Op de reformatory-schools maakt men in alle diensten gebruik van de verpleegden, die dus gelegenheid hebben om zich, naast de gewone ambachten en bedrijven, te bekwamen voor bureau-werk, als kok, huisknecht, chauffeur enz. Ook wordt aan de in-

telligentsten gelegenheid gegeven voor studie aan een ambachtsschool of technische cursus.

De opvattingen over coëducatie verschillen voor verschillende scholen. Aan sport wordt overal een zeer belangrijke plaats toegekend. Rookten is voor de oudere jongens in beperkte mate toegestaan.

Veel nadruk wordt gelegd op het scheppen van een gezonde wedijver tusschen de verschillende jongens onderling door het vormen van groepen, die ook in de sport moeten samenwerken, door het samenbrengen van jongens in „houses”, die weer onderling wedijveren enz. Hierdoor wordt eensdeels een geest van saamhorigheid en onderlinge hulp geschapen, anderzijds geprikkeld tot het ontwikkelen van energie, mede ten bate van de gemeenschap.

Ook in de reformatory-schools trof mij het gemis aan behoorlijk geschoold psychologisch toezicht.

Zeër sterk wordt de nadruk gelegd op de *nazorg*.

Als voorbeeld diene het systeem gevolgd op de Carlton-School, bij Bedford, hoofd de heer Silkstone.

Deze staat al 22 jaar aan 't hoofd en heeft haar tot een modelinrichting gemaakt.

Hij blijft in contact met elken jongen, die de school verlaat, waartoe trouwens ook helpt een vereeniging van „old boys”, die elk jaar in Londen een feestelijke bijeenkomst houdt (in navolging van de public-schools).

Verder tracht hij voor elken jongen, bij ontslag een „local friend” te vinden, een soort toeziende voogd, die op kameraadschappelijk-vriendschappelijke wijze den jongen terzijde staat, raad geeft en helpt bij het vinden van een „job”, daarbij echter vermijde om, door te groote hulpvaardigheid, den jongen zijn juist gewonnen zelfstandigheid te ontnemen.

De jongen moet zichzelf leeren redden, de „vriend” mag hem alleen een steun geven, als hij dreigt te vallen.

Mr. Silkstone is steeds buitengewoon gelukkig geweest in het vinden van dergelijke „friends” en de resultaten, door hem behaald, zijn werkelijk schitterend.

Zoo waren van de 225 ontslagenen gedurende de vijf jaren 1921 tot en met 1925 in 1927 slechts 11 onbevredigend (waarbij gerekend 5, die het hoofd uit 't oog verloren had en die dus mogelijk in Indië of Australië waren en dus geen recidivisten).

Over 22 jaar waren de resultaten 94.4 pCt. zonder nieuwe veroordeelingen!

Hijzelf schrijft de behaalde resultaten geheel toe aan deze twee feiten:

1. *degelijke opleiding tot een bruikbaar beroep;*
2. *goede nazorg en steun bij de eerste schreden in de maatschappij.*

3. Psychopatische jeugdige misdadigers.

Wordt door den psychiater een duidelijke psychopatische aanleg geconstateerd, dan wordt de delinquent direct verwezen naar één van de drie gestichten voor jeugdige psychopathen, die Engeland rijk is.

Deze zijn geheel op de leest van een krankzinnigengsticht geschoeid, al zijn het open gestichten.

Aan het hoofd staat een geneesheer-directeur, bijgestaan door eenige medici, onderwijzers (zoowel voor school- als technische vakken), verpleegsters en verplegers.

De medische behandeling staat op den voorgrond.

Bij binnenkomst geschiedt een nauwkeurig psychologisch onderzoek, waartoe de patiënt(e) in een afzonderlijke afdeeling wordt ondergebracht, waar nauwkeurige observatie mogelijk is.

Veel waarde wordt gehecht aan het bepalen van het intellectuele peil, welk onderzoek geschiedt volgens de methode van Terman, een gewijzigde Binet-Simon. Hiernaar wordt de patiënt later ingedeeld en wordt bepaald welk soort werk hem of haar zal worden opgedragen.

Nog zeer jeugdige kinderen worden opgenomen, aangezien deze instituten ook dienen voor opneming van die kinderen, die thuis geen voldoende zorg of verpleging genieten.

De verpleegden zijn, behoudens in bepaalde gevallen, vrij om zich over 't geheele terrein te bewegen.

In het gesticht, dat ik bezocht, *The Manor Institution* te Epsom (kortweg „*Manor*” genoemd) en behoorend aan de Londensche Graafschapsraad, bevinden zich zoowel jongens als meisjes. De geneesheer-directeur, Dr. E. S. Litteljohn, gelooft sterk in de groote waarde van coëductie, juist voor deze soort patiënten, en geeft dus ruim gelegenheid om met elkaar in aanraking te komen. Wel vereischt dit een scherper toezicht (er zijn verpleegden tot 23 jaar) doch de voordeelen overtreffen verre de nadeelen.

Zoo worden de jongere en psychisch zwakke jongens, die door hun kameraden geplaagd worden en dus gevaar loopen om zich minderwaardig te gaan voelen, bij de oudere meisjes geplaatst. Zij voelen zich daar meer op hun gemak en voor de meisjes is het een les om anderen te helpen en voor anderen te zorgen.

Trouwens ook hier weer treft de poging om vooral het verantwoordelijkheidsgevoel te ontwikkelen, en daarmee tegelijk het gevoel van eigenwaarde.

Daarom wordt hier ook gebruik gemaakt van de *padvinderij*.

Zoowel voor de jongens als voor de meisjes bestaat een padvindere-organisatie, die weer bij de nationale vereeniging is aangesloten en dus tevens dient om het, zoozeer gewenschte, contact met de buitenwereld te bevorderen.

Tevens wordt sterk gewerkt met belooningen door bevordering tot hogere rangen, die echter ook steeds weer een grootere verantwoordelijkheid meebrengen. Straffen zijn steeds onderworpen aan het oordeel van één der medici.

De moeilijke verpleegden worden in een tweetal speciale klassen ondergebracht. De ééne voor hen, die de meerdere vrijheid niet verdragen kunnen en dus speciaal toezicht behoeven (*special supervision*), de andere voor de onrustigen, die af en toe eens uit de band springen en dus onder observatie blijven (*observation*).

Op de geheele gestichtsbevolking maken deze slechts 1/7 uit.

Met het eerewoord geven, waarvan in andere gestichten een ruim gebruik wordt gemaakt, blijkt bij deze psychopathen weinig uit te richten, het wordt veel lichter opgevat en deze methode faalt hier dus meestal.

Het hier gevolgde systeem is:

1. Het tevreden en gelukkig stemmen van de kinderen (waartoe de coëducatie een belangrijke factor levert);
2. het constant bezighouden, ook buiten de werkuren.

Het blijkt in de praktijk, dat wegloopen weinig voorkomt, en als 't geschiedt, nog zeer dikwijls op aanstichten en met behulp van de familie!

Met betrekking tot de *excephalitis lethargica* waarvan de gevolgen zich niet alleen in lichamelijke doch zeer vaak in geestelijke, dikwijls plotseling optredende, afwijkingen uiten, die somtijds een misdadig karakter dragen (diefstal, sexueel delict), komen de meeste gevallen van dien aard uit Londen in „the Manor” ter opname. Het aantal bedroeg begin 1928 ca. 30 op de 1000 verpleegden.

III. BEHANDELING VAN DE JEUGDIGE MISDADIGERS BOVEN DE 16 JAAR.

Waar in de volgende bladzijden eenvoudigheidshalve over *mannelijke* jeugdige misdadigers zal worden gesproken, berust dit op het feit, dat het *systeem* voor beide geslachten hetzelfde is. Bovendien maakt het aantal mannelijke veroordeelden verreweg het grootste percentage uit.

Ten slotte toonde men in Engeland de grootste bereidwilligheid om mij alles te laten zien en onderzoeken met betrekking tot de jongens-instituten en gevangenissen, terwijl men groote bezwaren had om een dergelijk onderzoek in de meisjes-inrichtingen toe te staan.

Waar mijn onderzoek voornamelijk geschiedde uit een praktisch oogpunt in verband met de in Nederland aanhangige plannen, schijnt het mij voldoende om met de beschrijving van de behandeling van den *mannelijken* jeugdigen delinquent te volstaan.

Bespraken we in het voorafgaande hoofdstuk zeer beknopt de behandeling van den delinquent onder de 16 jaar, voor het doel, dat wij ons stellen, is het van meer waarde om te zien, hoe men de oudere misdadige jeugd behandelt.

Begaat een jongen een misdaad, dan kan men hem tot aan de terechtzitting op vrije voeten laten, al dan niet tegen borgstelling. Bovendien legt de politierechter, voorzoover het kleine vergrijpen betreft, geldboeten of lichte hechtenisstraffen op. Reeds in het laatste geval en zeker bij ernstiger misdaden kan de delinquent „on remand”, d.w.z. „ter beschikking”, geplaatst worden en daartoe ondergebracht in een speciale gevangenis, de „*Remand Prison*.”

Dit systeem verschilt van onze preventieve hechtenis, vooral door den *beprekten* duur. Wel is de *rechter* bevoegd om de „*remand*” periode desgewenscht te verlengen, doch wederom voor slechts één of twee weken.

Gedurende dezen tijd mag de jongen zijn rechtskundigen raadsman bij zich ontvangen.

Al naar 't vonnis uitvalt, zijn er verschillende mogelijkheden, waarvan de volgende voor ons van belang zijn:

1. De delinquent blijkt *psychopaath* te zijn, in den zin der wet (*Mental deficiency Act*) en wordt in een bepaalde inrichting geplaatst.
2. Hij krijgt een *voorwaardelijke straf*, waaraan echter *steeds* de verplichting gebonden is, om zich onder toezicht te stellen, („*probation-system*”).
3. Hij wordt veroordeeld tot *opzending naar een „Borstal-institution”, („Borstal-system”)*.
4. Hij wordt tot een *gevangenisstraf* veroordeeld en komt in een *jeugdgevangenis*.

Beschouwen we nu de verschillende inrichtingen wat nader:

1. REMAND PRISON.

Loopende het onderzoek wordt de jongen geplaatst in de „Remand-Prison”, „on remand”, d.w.z. een vorm van voorloopige hechtenis, die slechts één week duurt, echter door den rechter verlengd kan worden in het belang van het onderzoek of om een beter inzicht in de psychische gesteldheid van den jongen te krijgen.

Als voorbeeld neem ik de Boys-Remand-prison te Wandsworth, waar alle verdachte jongens uit Londen en omgeving worden heengezonden.

Aan het hoofd staat een directeur-geneesheer, Dr. Landers, bijgestaan door een medicus-assistent, terwijl voor de lichamelijke behandeling gezorgd wordt door den gevangenisdokter van de groote gevangenis, waarbij de boys-prison annex is.

Behalve de remand-gevallen worden hier ook nog ondergebracht de jongens, die een gevangenisstraf moeten ondergaan korter dan 3 maanden, (voor langere straffen worden ze naar een gevangenis in de provincie gezonden, waarover later).

De inrichting is die van een gewone gevangenis volgens galerijsysteem. Door de ligging is er zeer weinig gelegenheid voor werkplaatsen, ook is de ruimte voor openlucht-oefening beperkt. Daarentegen is er een ruime en modern ingerichte gymnastiekzaal. De jongens hebben twee uur per dag lichamelijke oefening. Zoolang ze „on remand” zijn, dragen ze (behoudens in gevallen van groote verwaarloozing) hun eigen kleding, mogen eten van buiten laten komen.

De voeding is de algemeene gevangenskost, echter zeer voldoende naar quantiteit en qualiteit, terwijl er op afwisseling gelet wordt.

Tijdens hun remand-periode doen ze geen speciaal werk, worden echter bezig gehouden met schoonmaken, poetsen enz.

Een belangrijke quaestie is die, of een gevangenis wel de meest geschikte plaats is voor een dergelijk voor-onderzoek.

In Engeland wordt met klem aangedrongen (o.a. in het rapport over de behand. v. jeugd. misdadigers) ¹⁾ op het stichten van speciale „remand-homes”. Het nadeel van het onderbrengen in een gevangenis is velerlei:

- 1°. de invloed v. d. gevangenisomgeving, die uit den aard der zaak deprimeerend werkt. Dit uit zich bij het psychologisch onderzoek o.a. door veel grootere geslotenheid en teruggetrokkenheid.
- 2°. het gevaar voor contact met andere, oudere en meer „ervarene” misdadigers. Dit kan ook leiden tot een soort heldenvereering, waartoe persoonlijk contact niet eens noodzakelijk is.
- 3°. het gevaar van vertrouwd raken met de gevangenis-omgeving, waardoor de afschrikkende werking verloren gaat.
- 4°. de betere invloed, die van een medicus kan uitgaan als de jongen niet tevens den *gevangenis-directeur*, (den opperbe-
waarder a.h.w.) in hem ziet.
- 5°. Het stempel, dat bij eventueel ontslag of bij voorwaardelijke veroordeeling toch op den jongen drukt van „te hebben gezeten.”

(Vooral in een klein land als het onze zouden m.i. deze argumenten te meer gelden.)

Onderzoek.

Direct na opneming wordt de jongen lichamelijk onderzocht.

Daarna vangt in de loop van eenige dagen, als hij eenigszins aan 't regime gewend is, het psychologisch onderzoek aan.

Inmiddels is men begonnen aan de samenstelling van het dossier, dat verder den jongen steeds zal vergezellen en dat bij elke verdere *étappe* wordt aangevuld en uitgebreid.

- 1°. worden ingevuld alle bijzonderheden van:

familie, met bijzondere nadruk op alles wat voor de psychologische geschiedenis van den delinquent van belang kan zijn, hierbij mededeelingen v. d. ouders en familie. Tevens

¹⁾ Report of the Departmental Committee on the Treatment of Young Offenders. 1927.

hierbij rapporten v. d. dame-huisbezoekster over het milieu enz.

schooltijd (of eventueel opvoedings-gesticht); hieruit blijkt vaak al veel omtrent de geestelijke, naast de intellectuele gesteldheid, hierbij mededeelingen door oud-onderwijzers enz.

na-schooltijd, beroepen die hij had gehad heeft, waarbij van veel belang is de duur van elk baantje en het aantal van de wisselingen, hierbij mededeeling van oud-patroons enz. event. *militaire diensttijd* (in E. alleen als vrijwilliger).

2°. Het medisch verslag.

Dit is gesplitst in een

a. *lichamelijk*, dat zeer uitvoerig is en vergezeld gaat van de foto.

b. *geestelijk*.

Hierbij worden in aanmerking genomen:

het *intellectuele peil*;

de *emotionaliteit*;

de *totaalindruk* en eventuele eigenaardigheden.

3°. Het rapport bij inkomst door den directeur. Hierin wordt vermeld wat de jongen zelf omtrent zijn vergriep vertelt, mededeelingen, die hij omtrent omgeving enz. doet, etc.

4°. Het rapport v. d. „chaplain” (geestelijke) over den indruk die de jongen op hem maakt.

Van deze rapporten gaat een afschrift naar den *rechter* met de gemotiveerde conclusie van den geneesheer-directeur omtrent het al of niet wenschelijke van opzending naar een Borstal institution. Is de opzending een feit, dan krijgt ook de *Borstal-Association* een afschrift van het dossier.

Wat nu het *psychologisch onderzoek* betreft, geschiedt dit voor elken jongen afzonderlijk door den directeur of zijn assistent.

Terwijl een uitvoerige anamnese wordt opgenomen, ook in verband met de ingekomen verslagen en rapporten, wordt de jongen zooveel mogelijk op zijn gemak gesteld.

Veel nadruk wordt gelegd op het feit of hij na afloop van zijn schooltijd al of niet een betrekking heeft gehad, of hij heeft getracht een vak te leeren, of hij van het ééne baantje naar 't andere geloopen is, enz. Dit geeft een goede kijk op de groote instabiliteit, die vele jeugdige delinquenten kenmerkt.

Tevens geeft dit gelegenheid om te zien of de jongen mooi wil doen, aangeleerde moraliteitsfrazen ten beste geeft, etc.

Nog beter bereikt men dit laatste, door den jongen vragen te stellen omtrent zijn vergrijp: waarom hij het gedaan heeft; of hij inziet, dat het verkeerd was; waarom het verkeerd was e. d.

Het onderzoek naar het intellect geschiedt volgens de methode van Terman, een voor Engeland beter bruikbare wijziging van de Binet-Simon.

Groote waarde moet hierbij gehecht worden aan de *persoonlijke observatie*.

Speciale analyses worden vermeden, terwijl mijn geheele indruk is, dat het psychologisch onderzoek in Engeland sterk aan de oppervlakte blijft. Men stelt zich tevreden met het vaststellen van het intellectuele peil (waarin men dan een vergelijkingsmaatstaf tracht te vinden), het noteeren van een algemeenen indruk en het eventueel vastleggen van enkele op den voorgrond tredende eigenschappen.

Het advies voor opzending naar Borstal wordt voornamelijk op utiliteitsgronden gegeven, in verband met de toestanden in het milieu waaruit de jongen voortkomt en den algemeen-psychischen indruk, die de delinquent maakt.

De rechters schenken zeer veel aandacht aan deze adviezen en stellen er veel prijs op om het oordeel van de medici te vernemen. Een (ongewenscht) gevolg hiervan is echter, dat een onevenredig groot deel van den tijd van de medici wordt in beslag genomen voor het bijwonen van terechtzittingen, wat aan hun andere werk niet ten goede komt.

Dames-huisbezoekster.

Een belangrijke hulp, zoowel bij 't voorloopig onderzoek, als bij de behandeling, vindt de psychiater van de Remand-prison in het instituut van de *dames-huisbezoeksters* („lady-visitors”).

Dit is voor Wandsworth een groep van een twintigtal dames, die zich geheel vrijwillig voor dit werk beschikbaar stellen.

Aan het hoofd staat een dame, Mrs. Le Mesurier, die dit werk al een 15-tal jaren doet en de anderen a.h.w. opgeleid heeft.

Ze heeft in de gevangenis een eigen werkkamer, waar dagelijks bijeenkomsten plaats vinden met de verschillende helpsters en alle voorkomende moeilijkheden enz. besproken worden.

Het vaste gebruik is, dat elke jongen, die binnenkomt reeds in

de eerste dagen door een „lady-visitor” wordt bezocht en gelegenheid heeft om zich vrij te uiten in een vertrouwelijk gesprek. Daarna bezoekt de dame de familie, stelt zich van de omstandigheden op de hoogte, ontvangt een indruk van het milieu enz., waaromtrent ze een rapport aan den geneesheer-directeur uitbrengt.

Waar jaarlijks een 2000 à 2500 jongens de gevangenis passeeren geeft dit een idee van de reusachtige taak, die door deze dames vervuld wordt.

Toch zijn er steeds veel meer aanbiedingen van vrijwilligsters dan plaatsen, zoodat Mrs. Le Mesurier in staat is om steeds de meest geschikten uit te kiezen.

Ook hierbij geldt weer de algemeene stelregel, dat de noodige sympathie een vereischte is, sentimentaliteit geweerd moet worden.

Toch vordert de opleiding tot een geroutineerd bezoekerster een geruimen tijd.

2. MENTAL DEFICIENCY ACT.

Werd afgekondigd in 1913.

Deze wet geldt voor 4 klassen van *psychisch minderwaardigen*, die niet voor een krankzinnigenverklaring (onder de Lunacy Act) in aanmerking komen.

Onder deze wet vallen:

- I. *Idioten*: d.w.z. personen sedert de geboorte of hun vroegste jeugd zoo sterk geestelijk defect, dat ze niet in staat zijn om zichzelf tegen gewone physische gevaren te beschermen.
- II. *Imbecielen*: d.w.z. personen, bij wie sedert de geboorte of hun vroegste jeugd een geestelijk defect bestaat, niet leidend tot idiotie, maar toch zoo duidelijk uitgesproken, dat ze niet in staat zijn om voor zichzelf of voor hunne zaken te zorgen, of, zoolang ze nog kind zijn, er niet toe kunnen worden opgeleid.
- III. *Zwakzinnigen*: d.w.z. personen bij wie, sedert hun geboorte of vroegste jeugd, een geestelijk defect bestaat, niet groot genoeg om van imbeciliteit te spreken, doch zoo duidelijk, dat zij *zorg, toezicht en controle* (*care, supervision and controll*) behoeven voor hun eigen veiligheid of voor de bescherming van derden; of in het geval, dat het kinderen geldt, dat zij door het bestaan van een dergelijk defect vermoedelijk bij voortduring ongeschikt zullen blijken om met voldoende vrucht het onderwijs in de gewone scholen te volgen.

IV. „*Moral Imbeciles*”: d.w.z. personen, die sedert hun vroegste jeugd een voortdurend geestelijk defect vertoonen, *verbonden* met sterke misdadige of onmaatschappelijke neigingen en op wie straf geen of nagenoeg geen verbeterende uitwerking heeft.

Worden deze afwijkingen niet reeds tijdens het politieel onderzoek herkend en naar den specialist verwezen, dan komen deze jongens vrijwel steeds in de Remand-Prison.

De beide eerste komen in de Remand-Prison vrijwel niet voor, worden vroegtijdig genoeg herkend.

De 4e vorm is zeer moeilijk te definieeren, de enkele gevallen, die, naar de ervaring leert, zelden voorkomen, zouden eventueel onder III onder te brengen zijn.

Verwarring met andere toestanden is mogelijk, zoo met beginnende psychosen en de nawerking van *excephalitis lethargica*, in beide gevallen valt echter het optreden van een psychisch defect, *sedert de vroegste jeugd*, weg.

In 't algemeen vallen vrijwel alle patienten, waarmede men op forensisch terrein te maken krijgt, onder de 3e groep.

Dr. Landers, de geneesheer-directeur van de boys-prison Wandsworth, maakt nog een verder onderscheid in deze „*mental defectives*”. Hij verdeelt ze in:

1. *de eigenlijk geestelijk minderwaardigen*. Hier is een sterke stoornis in het intellect, waardoor deze gevallen zelfs meestal niet met de gevangenis in aanraking komen.
2. *de met sterke instabiliteit gepaard gaande geestelijke minderwaardigheid*. Hier treedt de *onevenwichtigheid* sterk op den voorgrond. Waar deze juist inhaerent is aan de ontwikkelingsperiode, neemt men deze afwijking het meest bij de rijpere jeugd-misdadigers waar en vormen deze gevallen de groote meerderheid.
3. *Geestelijke minderwaardigheid gepaard gaande met beginnende psychose of psycho-neurose*. Zoolang de psychose niet duidelijk is, vallen deze patiënten onder de „*mental-deficiency Act*”. Later volgt dan een krankzinnigverklaring.

Het onderzoek legt de nadruk op 3 factoren:

- a. *de intelligentie*.

Bij het onderzoek blijkt constant een verminderde algemeene standaard. Vaak gepaard met een traagheid van bevatting-vermogen.

b. *de zelfbeheersching.*

Laat veelal reeds bij het onderzoek sub. a. te wenschen over. Het gebrek blijkt bovendien uit rapporten van school en van bazen, uit het gedrag in de gevangenis, etc.

c. *het vermogen om eigen brood te verdienen.*

Hangt natuurlijk nauw met de graad van de ontwikkeling van het intellect samen. Blijkt uit het meer of minder vaak wisselen van betrekking, uit het verdiende loon en uit de rapporten van vroegere patroons.

Uit deze gegevens blijkt voldoende of de patient is:

geestelijk defect

en of hij behoeft

zorg, toezicht en controle met het oog op hem zelf en anderen.

Het geestelijk defect *moet bestaan sedert de geboorte of de vroegste jeugd.*

Tevens geeft het onderzoek inzicht omtrent den weg, die verder gevolgd zal kunnen worden.

Wordt namelijk de patient, op grond van de medische verklaring „mental deficient” verklaard, dan kan hij of aan de zorg van familie of vrienden worden toevertrouwd, die dan voor voldoende toezicht en verpleging moeten zorg dragen, of hij wordt naar een gesticht verwezen.

Dit laatste kan weer het karakter van een particulier gesticht dragen, zich belastend met de speciale zorg voor dergelijke patiënten of van een staats-gesticht waar plaats is voor de moeilijke en lastig te regeeren gevallen.

Zelfs kan in afwachting van de plaatsing in een gesticht, een korte gevangenisstraf gegeven worden.

De taak van den medicus is dus niet afgeloopen met het afgeven van de verklaring omtrent „Mental deficiency” van den patient, maar hij zal ook zijn advies moeten uitbrengen inzake de maatregelen ten opzichte van den patient te nemen.

Blijkt nu bij het onderzoek sub. b., dat er een groote mate van emotionaliteit bestaat, met gebrek aan zelf-controle, dan zal gestichtsverpleging steeds aangewezen zijn.

Wanneer de patient gevaar oplevert voor zichzelf en derden zal opname in het staats-gesticht noodzakelijk zijn. Dit laatste is in Engeland gecombineerd met het gesticht voor crimineele krankzinnigen.

Er zij nog op gewezen, dat het voor de diagnose van het al of niet geestelijk-minderwaardig-zijn er niets toe doet of de misdadiger inzicht heeft in den aard en de waarde van zijn vergrijp. Dit is een kwestie van verantwoordelijkheid, die niets met het bestaan van het geestelijke defect te maken heeft.

De verklaring van „mental deficiency” wordt afgegeven door twee medici.

Meent dus de gevangenis-arts het bestaan ervan te vermoeden, dan verzoekt hij op grond daarvan verlenging van de voorloopige hechtenis en ziet den patient daarna met een collega psychiater daartoe door de civiele autoriteiten, waaraan de patient later teruggegeven zal worden (de Graafschapsraad), aangesteld.

Het blijkt nu, dat voor de jongens-„Remand-prison” te Wandsworth ongeveer 5 pCt. „certifiable under the Act” zijn (op een bevolking van pl.m. 2000 p. j.).

Prof. Cyril Burt vond voor jongens een cijfer van 8 pCt. en Dr. Norwood East vond 2 pCt. voor de volwassenen in Brixton Remand-prison.

Het onderzoek van de „mental defectives” te Wandsworth heeft o.a. geleerd, dat de gemiddelde intellectueele standaard van den misdadigen minderwaardige hooger is dan van die, die niet tot misdaad vervallen.

Vandaar ook de uitspraak van Dr. Landers:

„The criterion of mental deficiency is more a social than an intellectual one.”

Wordt de geestelijke minderwaardigheid niet tijdig herkend, dan leveren deze misdadigers een belangrijk contingent aan recidivisten.

Uit cijfers door Goring gegeven, blijkt bijv., dat van 674 veroordeelde minderwaardigen er 459 (pl.m. 68 pCt.) recidivist waren met 3755 misdaden!

Ook in de aard der misdrijven blijkt een verschil tusschen geestelijk minderwaardigen en den normalen misdadiger.

Op 100 geestelijk minderwaardige jongens was de verdeling als volgt:

- diefstal 38;
- sexueele misdaden 23 (16 op meisjes);
- bedelen, landlooperij 18;
- mishandeling in vereeniging 12;

inbraak 7;

oplichting enz. 2.

Hieruit blijkt, dat de gelegenheids- en impulsie-misdaden op den voorgrond staan, de meer intellect vereischenden ver op den achtergrond.

Bij de normale jongens vindt men de sexueele misdrijven in een, naar verhouding, veel kleiner kwantum.

Ook valt bij sexueele misdaden door zwakzinnigen het groote aantal recidieven op.

Omgekeerd is dus bij het herhaald voorkomen van een sexueel misdrijf een medisch rapport omtrent de geestestoestand absoluut noodzakelijk.

Omtrent de aard van de misdrijven van de „mental defects” kan men nog vaststellen, dat, hoe meer voorzorg, hoe meer overleg de misdaad vereischte, des te geringer het defect zal blijken te zijn.

Over 't algemeen zijn de geestelijk minderwaardigen zeer suggestibel. Ze zullen dus veelal handlangersdiensten verrichten.

Toch zijn de geroutineerde misdadigers meestal niet op hun hulp gesteld, zien een gvaar in hun geringe intellect. Vandaar, dat de „mental defect” dikwijls alleen werkt, of zeer jonge boefjes om zich heen verzamelt, wier meerdere hij zijn kan.

De geestelijk zwakke aanstaande misdadiger valt vaak reeds op de school te herkennen.

Volgens één van de Engelsche gevangenis-medici geldt: „Delinquency is uncontrolled misconduct in an exaggerated form.”

Nu wordt wel eens beweerd, dat beter onderwijs de a.s. misdadiger een grooter gevaar voor zijn omgeving zou maken.

Dit is echter onjuist, aangezien de meerdere kennis hem grootere sociale geschiktheid geeft en hem dus beter tegen de verleiding bestand doet zijn.

Omgekeerd, zal door de hogere eischen, die de tegenwoordige, meer gecompliceerde, maatschappij stelt het getal *misdadige* geestelijk minderwaardigen *moeten* toenemen.

In 't algemeen en niet slechts voor Engeland kan men de regel opstellen, dat de *geestelijk minderwaardige* altijd het *laatst* werk zal vinden en het *eerste* ontslagen zal worden.

Voor de zorg voor de „Mental deficient” zijn verder de burgerlijke autoriteiten aansprakelijk. Zijn plaatsing kan nu in zeer verschillende inrichtingen zijn, ook kan toegestaan worden, dat ze *thuis* worden verpleegd.

De meest aangewezen plaatsen zijn de *gestichten voor jeugdige psychopathen*, die onder leiding van de *graafschapsraden* staan.

Vaak echter komen deze gevallen terecht in de locale liefdadige gestichten („workhouses”), waar ze in 't geheel niet op hun plaats zijn en waar vrijwel niets aan hun behandeling wordt gedaan.

De zeer ernstige gevallen komen natuurlijk voor een plaatsing in een krankzinnigengesticht in aanmerking.

Grensgevallen.

Schakelt men nu op de bovenvermelde wijze de duidelijk geestelijk minderwaardigen uit, dan blijft over een groep van misdadigers, die wel een min of meer duidelijk geestelijk defect vertoonen, doch dit:

- a. of niet bezitten in een dusdanige mate, dat men van geestelijk minderwaardig volgens de wet kan spreken;
- b. of het defect eerst op lateren leeftijd zijn gaan vertoonen, terwijl de wet een bestaan vanaf de vroegste jeugd eischt.

Blijkt dit het geval bij het onderzoek, dan verklaart de psychiater, dat de jongen wel *geestelijk abnormaal* is, maar, dat hij hem geen certificaat van geestelijke minderwaardigheid volgens de wet kan verstrekken.

Het blijft alsdan aan den rechter overgelaten om dit bij het vonnis in aanmerking te nemen.

Deze grensgevallen zijn zeer talrijk en leveren, ondanks de beide reeds genoemde criteria, voor rechter en psychiater vele moeilijkheden op.

In de voorwaardelijke veroordeeling heeft men in dit geval geen krachtig wapen, omdat de omgeving meestal een terugkeer daaraan ongewenscht maakt en het moeilijk is om juist een dergelijke patiënt elders onder te brengen.

Bovendien laat ook vaak het verantwoordelijkheidsgevoel veel te wenschen over en is het gevaar voor recidief groot.

De beste, en voor de jongens thans in Engeland de meest gevolgde methode is, om dergelijke jongens voor een plaatsing in een Borstal instituut aan te bevelen en hen dan in Feltham te plaatsen. Eventueel kan men dan zelfs gebruik maken van de bepaling, die het in bijzondere gevallen mogelijk maakt om jongens boven de 21 jaar (tot 23 j. toe) op een Borstal-school geplaatst te krijgen.

Voor de ouderen staat helaas slechts de keus tusschen voorwaardelijke veroordeeling en gevangenisstraf open.

Het *probation-system* trekt vooral de laatste jaren in Engeland zeer de aandacht.

Het doel, zooals het in de verschillende wettelijke voorschriften is vastgelegd, is om *de jeugdige misdadiger terug te houden van verdere misdadige gewoonten en om hem te helpen terug te keeren tot het normale peil van de maatschappij*. Het middel is het (voorwaardelijk) ontslaan van den delinquent met onder toezicht-stelling. Dit laatste is inhaerent aan het systeem.

De onder toezicht-stelling mag niet van korten duur zijn. De Engelsche wet neemt een termijn van twee jaar aan. Gedurende dien tijd is de veroordeelde verplicht om geregeld voeling met den toezicht-houdenden ambtenaar te onderhouden, hem op de hoogte te stellen van verandering van woonplaats of wisseling van patroon. Is de jongen gedurende twee jaar „straight” gebleven, dan acht men de kans op genezing zeer gunstig.

De onder toezicht-stelling moet niet het karakter dragen van een voogdij: de jongen (of man) moet *eerst zichzelf trachten te helpen*, slaagt hij niet, dan eerst helpt degene belast met het toezicht.

In dit verband een typische uiting van een Londensch „probation-officer”:

„A probation-officer is not a male nurse. Selfhelp is the first and the proper thing we must teach them.”

Daarvoor moet ook formaliteit vermeden worden. Het contact met den beschermeling moet a.h.w. ongemerkt geschieden.

Er moet een geest van vertrouwelijkheid bestaan.

Toezicht-houders, die hun protégé's op bepaalde dagen bij zich laten komen en hen dan, achter hun schrijftafel gezeten, ontvangen en uithooren, deugen niet in dit systeem.

Vandaar, dat men in Engeland er meer en meer toe gekomen is om dit toezicht-houden als een apart beroep op te vatten, met gesalarieerde ambtenaren, die hun geheelen tijd eraan kunnen geven.

Deze „probation-officers” zijn aan de rechtbanken verbonden, hebben in verband daarmee hun eigen district.

Men heeft mannelijke en vrouwelijke beambten, de laatste voor de zaken tegen vrouwen en kinderen.

Verder worden voor de katholieken speciale officers aangesteld.

Het aantal varieert naar de groote van het rechtsgebied en naar

het gebruik, dat de betreffende rechter (in Engeland spreekt één rechter de vonnissen uit) van het „probation“-systeem maakt.

Aan de rechtbank van Sir Robert Wallace, een magistraat, die het systeem in zeer ruime mate toepast (hij zendt ongeveer evenveel misdadigers „on probation“ als zijn andere Londensche collega's tezamen), de London County Sessions, zijn 7 mannelijke en 2 vrouwelijke beambten verbonden.

Het district heeft ongeveer de grootte van Amsterdam (zonder de buitendistricten) en omvat pl.m. 400.000 inwoners.

Aan de probation-officers wordt tevens meestal het onderzoek opgedragen naar de voorgeschiedenis en de familie-omstandigheden van de verdachten (voorzoover dit voor jeugdige misdadigers niet gebeurt door de „lady-visitors“ verbonden aan Wandsworth-boys-prison).

Volgens de mededeelingen van de probation-officers neemt dit werk hun geheelen tijd in beslag. Ze hebben doorlopend 120 à 150 gevallen in behandeling.

Het vergt dus den geheelen mensch, zelfs met opoffering van eigen vrijen tijd. Daarom is in de eerste plaats liefde voor het beroep noodzakelijk.

Ook hier dient sentimentaliteit vermeden te worden. De officer moet weten wat hij wil.

In de practijk blijkt het echter zelden noodzakelijk om iemand hard toe te spreken.

Uit deze gegevens blijkt wel, dat de eischen aan een goed probation officer te stellen, niet laag kunnen zijn.

Ten eerste moet het iemand zijn, die zich tot dit werk geroepen voelt.

Tevens moet hij over voldoende levenservaring beschikken, wat vanzelf jeugdige personen uitsluit. Daarnevens over de noodige ontwikkeling en beschaving om van deze ervaring een nuttig gebruik te maken en om een zeker overwicht over de aan zijn zorg toevertrouwden te hebben.

In hoeverre van vrijwillige of half-vrijwillige (gesubsidieerde) krachten kan worden gebruik gemaakt, hangt met bovenstaande eischen ten nauwste samen.

Bovendien is groote samenwerking en een nauw contact (meer nog in de raadskamer, dan in de gerechtzaal) noodzakelijk tusschen rechter en probation-officer.

Vandaar ook, dat het wenschelijk zal blijken om den rechter

(rechtbank) zooveel mogelijk vrije hand te laten in het kiezen van zijn (haar) eigen probation-officers.

Een belangrijke quaestie is nog het al of niet laten, vooral van den jeugdigen misdadiger, in zijn oude milieu.

Het probation-systeem moet, wil het aan zijn doel beantwoorden, zijn een „open” systeem.

„Jongens onder de 21 jaar, die moeilijk vrij behandeld kunnen worden, een strenger toezicht behoeven, behooren in Borstal thuis.” (Report of the Departmental Committee on the Treatment of Young Offenders.)

Het kan echter vaak wenschelijk zijn om den jongen aan zijn omgeving te onttrekken en hetzij uit te besteden op het land of eventueel bij pleegouders in de stad.

Ook bestaan er in sommige steden afzonderlijke *tehuizen* voor dergelijke jongens., (Hornby Boys' Home in Liverpool bijv.), waaraan echter m.i. groote bezwaren verbonden zijn. De onderlinge inwerking kan zeer verkeerd zijn, vooral bij deze, min of meer debiele karakters. Echter kan een vriendelijke, huiselijke omgeving goeden invloed hebben.

Sommigen willen aan deze tehuizen nog de mogelijkheid van opleiding verbinden. Hoe goed dit idee eensdeels is, anderzijds naderen ze dan te veel de „reformatory-schools” en de Borstal-instituten. Wat de resultaten betreft, zijn hier absolute gegevens niet te verkrijgen.

Het maakt een groot onderscheid of men met een voor- of met een tegenstander spreekt.

Sir Robert Wallace, die een buitengewoon enthousiast aanhanger en apostel van het systeem is, schat het aantal gevallen, dat niet recidiveert, op 95 pCt.

Een van de bekwaamste probation-officers, Mr. Watson, die bovendien een volkomen objectieve indruk maakte, gaf mij op 96 pCt., die niet recidiveeren gedurende de periode van toezicht (gedurende 2 jaar dus), terwijl hij het aantal van hen, die 5 tot 10 jaar strafvrij bleven, op 80 pCt. schatte.

Deze cijfers zijn in allen gevalle zeer gunstig.

Het blijft dus zeker aangewezen om het in ieder geval met een onder-toezicht-stelling te probeeren, zelfs als het delict op zichzelf vrij zwaar is.

Ook hier is zeer noodzakelijk een psychologisch-psychiatrische voorlichting, naast een nauwkeurig rapport omtrent het gedrag en het milieu van den delinquent.

4. BORSTAL-SYSTEM.

I. Theoretische basis.

De naam „*Borstal-System*” is ontleend aan de plaats waar de eerste proeven genomen zijn.

Hiertoe was beschikbaar gesteld de gevangenis van *Borstal* bij Chatham, waar men vroeger de zwaargestraften opsloot, die dwangarbeid moesten verrichten bij de havenwerken aldaar.

Het voordeel was de gezonde ligging op den top van een heuvel, de beschikbaarheid van groote terreinen voor de sport en van uitgebreide vruchtbare gronden voor de boerderij.

Toen naderhand het systeem werd uitgebreid en andere jeugdgevangnissen werden ingericht, bleef de naam „*Borstal*”, waaraan men ook in de literatuur gewend was geraakt, behouden.

Dit werd vastgelegd door de *Prevention of Crime-Act*.

In art. 4 v. h. 1e deel wordt o.a. bepaald:

„De Secretaris van Staat is bevoegd „*Borstal-institutions*” te stichten, dat wil zeggen, plaatsen waar *jeugdige misdadigers* gedurende hun gevangenstraf zoodanig *nijverheids- en ander onderricht* zullen kunnen ontvangen en onderworpen zullen zijn aan dusdanige *disciplinaire en moreele invloeden* als zal kunnen medewerken tot hunne verbetering en tot de vermindering van misdaad.”

Hiermede worden dus de twee groote lijnen gegeven waarlangs de *Borstal-institutions* zullen werkzaam zijn: *onderricht in een nuttig werk en opvoeding*.

Teneinde aan deze wet uitvoering te geven werden door den Secretaris van Staat (Minister van Binnenl. Zaken) verschillende bepalingen („*regulations*”) gemaakt.

De voornaamste bepalingen, waaraan dus alle *Borstal-institutions* onderworpen zijn, zijn de volgende:

Verdeeling van de jongens in graden.

Deze loopen vanaf de *gewone* tot de *speciale graad*. *Promotie* geschiedt op grond van ijver en goed gedrag. Bij gebrek daaraan kan *terugstelling* geschieden. Er moet een progressieve trap van *privi-*

leges zijn, gesteld op het bereiken van een hogere graad.

Tevens wordt een *straf-klasse* ingesteld voor hen, die naar 't oordeel van den „governor” (directeur) een slechte invloed op de anderen uitoefenen, waarin echter het verblijf zoo kort mogelijk gemaakt moet worden.

De promotie in de lagere graden geschiedt door den „governor”, gehoord den betrokken ambtenaar. Promotie tot de beide hoogste graden geschiedt door de *instituuts-raad*, door de „Prison Commission” gekozen uit beambten en ambtenaren van de school.

De jongen moet minstens 9 maanden in het instituut vertoefd hebben, om voor de op één na hoogste graad, de „Probationary Grade”, in aanmerking te komen.

De leden van de „Special Grade” kunnen door den „governor” meer vrijheid gelaten en eventueel op *eerewoord* geplaatst worden. Zij mogen *aparte kleeding* dragen (blauw, in tegenstelling van het bruin der anderen) en ontvangen elke drie maanden een *chevron*, waaraan tevens een *kleine geldelijke belooning* verbonden is.

Ze kunnen ook uitgekozen worden als leiders van de andere jongens en aldus helpen bij het bestuur van de inrichting. Zij behoreen dan tot de *Ster-klasse* (Star Special Grade).

Zeer belangrijk is de volgende bepaling (12):

Wanneer de Instituuts-Raad, na nauwkeurige overweging van karakter en gedrag van een inwoner, en na overleg met de vereenigingen of personen, die bereid zijn zich voor den jongen te interesseeren, tot de overtuiging komt, dat er een *redelijke mate van waarschijnlijkheid* bestaat, dat hij een nuttig en ijverig leven zal leiden en afzien zal van de misdaad en tevens, dat behoorlijk werk voor hem kan gevonden worden, kan het geval aan het oordeel van de „Visiting Committee” worden onderworpen, die den jongen, als hij minstens 6 maanden in het instituut heeft doorgebracht, bij de „Prison Commissioners” in aanmerking kan brengen voor *voorwaardelijk ontslag*.

In het volgend artikel (13) wordt verklaard, dat aan de vereenigingen of personen, bereid om door middel van aanhoudend en goed geleid toezicht de jongens te helpen bij hun ontslag en daarna, alle steun verleend en alle noodige informaties verstrekt zullen worden.

Ten slotte bestaat er een officieel „*Memorandum to governors of male Borstal-Institutions.*”

Hieraan zij o.a. het volgende ontleend:

de *Graden* bestaan uit:

1. Ordinary Grade, 3 maanden;
2. Intermediate Grade, 6 maanden, verdeeld in secties A. en B.;
3. Probationary Grade;
4. Special Grade;
5. Star special Grade.

De leden van de *1e graad* werken tezamen. Er moet op gelet worden, dat de jongens niet te veel in de eenzaamheid vertoeven. Daarom moeten ze niet te vroeg naar hun bed-cel gezonden worden, maar gedurende de avonduren opvoedkundige lessen ontvangen of op andere nuttige wijze worden beziggehouden.

Ze nemen deel aan de lichamelijke oefeningen en aan de exercities, maar het spelen en de sport, zijn, als privileges, voor hen gesloten.

Tevens moet deze periode dienen om tot een oordeel over den jongen te komen en de richting te kiezen voor de verdere op-leiding.

De *inwoners* moeten ingedeeld worden in *divisies* met een *onderwijzer* (tutor) aan 't hoofd. De Engelschen maken een verschil in het begrip „tutor” en „schoolmaster”. De eerste heeft veelal een academische graad. Hij is tegenover den directeur verantwoordelijk voor gedrag, discipline, en vorderingen *van elken jongen afzonderlijk*. Omtrent het gedrag wordt een register aangehouden, dat wettelijk wordt ingevuld.

Ook de instructeurs houden aantekening van alle belangrijke zaken betreffende de jongens, zoowel omtrent karakter, als vlijt, gedrag, etc.

Al deze gegevens verschaffen den governor de mogelijkheid om over de bevordering van den jongen tot een volgenden graad te oordeelen.

Bij de „*intermediate grade A*” verkrijgt de jongen het privilege van gemeenschappelijke maaltijden, het gezamenlijk doorbrengen van de Zaterdagmiddagen en de Zondagen, het deelnemen aan de spelen in huis (schaken, dammen enz.).

in de „*graad B.*” mag hij tevens deelnemen aan de *spelen buitenshuis*.

Bevordering tot de *Probationary-grade* geschiedt slechts na nauwkeurige overweging door de instituuts-raad. Evenzoo bij verdere bevordering tot de „*special grade*”, waarbij de instituuts-raad absoluut overtuigd moet zijn, dat de jongen zijn voordeel

gedaan heeft met de opleiding en de vrijheden en privileges van den nieuwen graad veilig aan hem kunnen worden toevertrouwd.

De geldelijke belooning van de Star-special-grade loopen van 5 tot 10 shilling. Ook hebben ze een afzonderlijke conversatie-kamer.

Aan de verdeling in graden ligt het beginsel ten grondslag, dat men den jongen geleidelijk meer verantwoordelijkheid moet geven, naast een zekere belooning voor goed gedrag. Waar naast belooning ook straf mogelijk moet zijn, heeft men de „Penal-class” ingevoerd, die tevens veroorlooft om schadelijk werkende individuen te isoleren.

Hetzelfde systeem als o.a. in de bekende Elmira-stichting bij N. York gevolgd wordt, waar men 3 graden kent. De jongen komt bij opname in de 2e graad, kan stijgen tot de 1e, maar kan afdalen tot de 3e graad.

De divisie, onder leiding van den onderwijzer, wordt weer in secties verdeeld, om op die wijze een gezonde naijver en concurrentie in 't leven te roepen, bevorderd door kleine belooningen en bijzondere privileges voor gezamenlijk goed gedrag, het uitblinken bij spelen enz. Bovendien bevordert dit het contact tusschen het personeel en de jongens.

De *Penal-class* zal in gewone gevangenis-kleeding gekleed worden en beziggehouden met werken op het land, of bij gebrek hieraan, met gewoon gevangeniswerk als steenen kloppen e. d.

Er wordt de nadruk op gelegd, dat elke jongen, geplaatst in de opleiding voor een bepaald beroep, hierbij blijven moet, tenzij totale ongeschiktheid blijkt.

Zoo moet ook tegen onnoodige en herhaaldelijke verwisseling van het personeel gewaakt worden, opdat eenmaal gevormd contact behouden blijve.

Aan het hoofd van de onderwijs-afdeeling staat de instituuts-geestelijke (chaplain).

Men ziet, dat hiermede zekere algemeene regelen zijn vastgelegd, waarnaar dus elke Borstal-institution beheerd wordt.

Toch is zeer veel ruimte gelaten aan het particulier initiatief. Dit is ook noodzakelijk, daar bij de tegenwoordige regeling elk van de 3 Borstal-institutions voor een andere categorie van jongens bestemd is, waaraan echter, in verband met gebrek aan plaats-ruimte niet steeds de hand gehouden wordt.

In *Borstal* (waaraan 't geheele systeem zijn naam ontleend) worden de gewone gevallen geplaatst.

In *Feltham* de psychisch zwakken.

In *Portland* de moeilijke gevallen.

Wat de *geneeskundig-psychologische* behandeling betreft, is de regeling geen algemeene en maakt het den indruk of nog geëxperimenteerd wordt.

De „governor” van *Borstal* is zelf psychiater, wordt voor 't gewone medische werk door een uitwonend („half-time”) arts terzijde gestaan.

Aan *Feltham* is een „full-time” psycholoog-arts verbonden, terwijl voor *Portland* in de medische dienst voorzien wordt door een „half-time” arts uit de omgeving en het psychologisch onderzoek geheel in handen is van een leek, de waarnemende („deputy”)-„governor”. Dit is iemand, met veel ijver voor zijn werk bezield, ook over een zekere praktische ervaring beschikkend. Hij is echter tevens „housemaster”, kan dus slechts een beperkt deel van zijn tijd aan het psychologisch onderzoek wijden. Van een persoonlijk onderzoek is dan ook slechts bij uitzondering sprake en meestal blijft het beperkt tot het verrichten van „tests”. Momenteel wordt hij geassisteerd door een jong leeraar, die de universiteit van Oxford heeft bezocht. Uit den aard der zaak moet deze meer opgeleid worden, dan dat hij tot eenige hulp zou strekken.

In tegenstelling met *Borstal* en *Portland* laat dus de psychologische verzorging uit een medisch oogpunt te *Portland* veel te wenschen over, wat mij te meer een bezwaar lijkt, waar daar juist de moeilijke en zware „gevallen” heengezonden worden en de bevolking er grooter is, dan in de andere gestichten.

II. Inrichting.

Gaan we nu na, hoe de uitvoering is van de verschillende in reglementen en bepalingen vastgelegde desiderata, dan zien we, dat de toestand momenteel de volgende is:

Huisvesting.

De *Borstal-institutions* zijn gevestigd in *vroegere gevangenissen*, gebouwd volgens 't paviljoen-systeem. Er is gepoogd om er het gevangenis-karakter zooveel mogelijk aan te ontnemen, waarin men het best geslaagd is in Borstal en Feltham, terwijl het in Portland veel moeilijker is, zoowel door de ligging, op den top van een heuvel, met weinig vlak terrein er omheen, als door den aard der gebouwen, vroeger bestemd voor de gevaarlijkste en zwaarste misdadigers. De verbeteringen aan de gebouwen bestaan in het ontnemen van de gevangenissfeer, het inrichten van zalen voor gemeenschappelijk verblijf en voor de maaltijden. Het geven van grootere vensters aan de cellen, voorzoover deze als slaapkamertjes behouden blijven. Het verbeteren van de sanitaire inrichtingen, het bijbouwen van behoorlijke bad- en waschgelegenheden. Ook in kleuren en door matige versiering wordt getracht om aan het geheel iets huiselijks te geven.

Wat de inrichting van de *slaapgelegenheden* betreft, wordt een strijd gevoerd tusschen twee systemen, die van *gemeenschappelijke slaapzalen* en die van *slaapkamertjes of slaapcellen* voor elken jongen afzonderlijk.

Het laatste systeem wordt door de jongens zelf sterk geprefereerd. Iedere jongen heeft zoo graag een klein stukje „eigen” terrein. Bovendien bevordert het het verantwoordelijkheidsgevoel.

Aan het slaapzaal-systeem kleven, hoe goed het toezicht ook zij, allerlei nadeelen, van socialen en sexueelen aard.

In Borstal bestaan beide systemen in de verschillende „huizen”. In Feltham en Portland heeft men het kamertjes-systeem.

Door de ligging der verschillende gebouwen heeft men een min of meer parkachtigen aanleg kunnen maken, terwijl tevens op de terreinen verschillende gebouwen verrezen zijn waarin de werkplaatsen, de woningen voor 't personeel etc.

De oude gevangenismuur bestaat nog wel, maar ook dezen tracht men door begroeiing te maskeeren.

Daar bovendien het land- en tuinbouwbedrijf buiten de muren ligt, is de poort overdag steeds geopend en vindt een vrijwel ongecontroleerend verkeer van de jongens plaats.

Het idee van gevangenis is dus verdwenen en deze vindt men slechts terug in de kleine ruimte waar de „Penal-class” gehuisvest is. Hier treft men nog de gewone gevangeniszellen aan en heerscht het gevangenis-régime.

Door de reeds bestaande verdeling van de gevangenis in verschillende gebouwen vond men een gemakkelijke aanpassing aan het systeem van de verdeling in divisies.

Elke divisie heeft nu zijn eigen „huis”. Hiervan zijn er in Borstal en Feldham vier, in Portland vijf. De huizen dragen ter onderscheiding namen (in Portland o.a. van zeehelden) en de jongens dragen de kleuren van hun huis, kenbaar aan das en kous-omslagen.

De werkplaatsen liggen bij de gebouwen, evenals schoollokalen, kerk en hospitaal. De bureaux enz. zijn in een afzonderlijk hoofdbouw gevestigd.

Bij alle drie institutions bevinden zich uitgestrekte terreinen.

Een klein deel daarvan is gereserveerd voor de sport, waardoor bijv. elk huis beschikt over een tweetal voetbalterreinen (waarop 's zomers gecricket wordt). De rest van het zeer uitgestrekte gebied is gereserveerd voor de boerderij, met een deel afgescheiden voor moestuin en een kleine bloemkweekerij.

Het landbouwbedrijf vormt tevens een zeer belangrijk moment van inkomsten, zoowel door de productie voor het gesticht zelf, als door verkoop van het overtollige. Het bedrijf is in 't groot opgezet en ook het zuivelbedrijf en de veeteelt spelen een groote rol. Tevens wordt varkensfokkerij beoefend.

Hier blijkt vooral de noodzakelijkheid om over groote terreinen te beschikken, wat tevens een zeer belangrijke besparing in de onderhoudskosten geeft.

Bij een nieuwe opzet kan met uitbreiding door eigen krachten rekening gehouden worden. In Feltham is de geheele boerderij door de jongens zelf gebouwd.

Interne regeling.

Wat de *interne regeling* betreft is deze zooveel mogelijk aangepast aan het systeem, dat op de groote Engelsche kostscholen (public-schools) in zwang is.

Aan 't hoofd van elk „huis” staat de „housemaster”, een leeraar. Is deze getrouwd, dan vervult zijne vrouw de functie van „matron”, fungeert als moeder over de jongens. Anders wordt deze functie bijv. door de verpleegster, het hoofd van de naaikamer e. d. waargenomen.

De „housemaster” wordt terzijde gestaan door één of meer „assistant-housemasters” en beschikt verder over eenig personeel voor het geregelde toezicht.

Deze dragen geen uniform, zoodat ook in dit opzicht de gevangenis-sfeer ontbreekt.

Zooveel mogelijk wordt getracht om een gemoedelijke en vertrouwelijke verhouding met de jongens te scheppen.

Voor een goede regeling zou het aantal jongens in één huis niet hooger moeten zijn dan pl.m. 60, nu is het getal vaak tegen, soms over, de 100. Dit doet natuurlijk afbreuk aan het persoonlijk contact van housemaster en pupillen.

Toch tracht men het in de hand te werken door meedoen aan de sport, het organiseeren van lange wandelingen, waarvoor telkens een groep wordt uitgekozen en een gemeenschappelijk gesprek 's avonds in de gezelschapszaal.

De „houses” zijn verdeeld in secties. Deze varieeren in sterkte van 8 tot 24 (daar waar slaapzalen zijn en één geheele zaal één sectie vormt).

Aan 't hoofd van zoo'n sectie staat een „star-special-grade” boy, die den titel van „monitor” heeft, ook alweer in navolging van de „public schools”.

De gezamenlijke monitors vormen een soort van intern huisbestuur, met een, uit hun midden gekozen, „*head of the house*” als voorzitter. Meestal hebben housemaster en assitant-housemaster als adviseerende leden zitting (in afwijking van de gewoonte op de kostscholen).

Deze huisraden hebben een groote macht onder de jongens, die

op deze wijze een soort zelfbestuur uitoefenen.

De monitors slapen niet op de slaapzalen, doch hebben een afzonderlijk kamertje.

De *kleeding* van de jongens herinnert eenigszins aan de padvindrs, korte broek, omgeslagen kousen onder de knie, hemd met das, waarover een jasje.

De gewone jongens dragen deze kleeding in 't bruin, met de speciale huiskleuren in das en kous-omslagen.

De graden worden aangeduid door onderscheidingsteekenen op de mouw.

De special-grade jongens dragen blauwe kleeding.

De *voeding* is eenvoudig doch degelijk en smakelijk. Vleesch wordt dagelijks verstrekt. 's Morgens steeds gort (evenals in elk Engelsch huisgezin) met thee en brood.

De hoofdmaaltijd valt omstreeks den middag.

Een gebruik is, dat van de extra-schotelletjes, door de leerlingkoks bereid, in elk huis die sectie, die 't best heeft gewerkt, gedurende een week mag profiteeren.

De special-grade boys mogen zich voor hun driemaandelijksche toelage in de cantine bepaalde versnaperingen koopen.

Het *rooken* is toegestaan aan de special-grade boys op bepaalde tijden van hun recreatie. Tijdens het werk is het steeds verboden. Op clandestien rooken staat zware straf, wat niet belet, dat het zeer dikwijls geschiedt, (waarbij misschien het strenge verbod een attractie te meer vormt).

De *opleiding* geschiedt op zeer ruime schaal. Ten eerste voor de gewone handwerken, dus timmerman, smid, bankwerker, schilder. Verder tot kleermaker, schoenmaker e. d.

Ook in de machine-kamer worden de jongens opgeleid, evenals in de wasscherij, bakkerij, keuken enz. Intellectueel-achterlijke jongens werken als stoker e. d.

De boerderij neemt een groote plaats in, benevens het tuinbouwbedrijf met groente-teelt en bloemkweekerij.

Jongens met aanleg en behoorend tot de special-grade worden zelfs in de gelegenheid gesteld om speciale scholen in de buurt te bezoeken en worden dan opgeleid tot werktuigkundige, radiografist of volgen cursussen in boekhouden, talen etc.

De schoolopleiding in het instituut omvat zoowel de elementaire vakken als ook eenvoudig theoretisch-technisch onderwijs. O.a.

wordt in Portland, vanwaar vele jongens naar zee willen, een cursus in navigatie etc. gegeven.

Wat de *spelen* betreft, bestaat daartoe zoowel binnenshuis als buitenshuis ruime gelegenheid. Een groote gymnastiekzaal geeft ook gelegenheid voor boksen, de geliefde Engelsche sport. Buitenshuis worden football en cricket beoefend.

Verder is elk instituut in 't bezit van een flink en modern ingericht zwembad en is het deelnemen aan 't zwemondericht verplicht. (In Portland heeft men een goede gelegenheid voor zeebaden).

Overigens moeten de jongens geregeld baden (zoowel kuip- als regenbaden), zooals trouwens voortdurend voor groote reinheid zorg gedragen wordt.

Tot speciale opmerkingen geeft alleen de inrichting van het instituut te *Feltham* aanleiding.

Hier worden heengezonden die jongens, die een psychische minderwaardigheid vertoonen.

Dit maakt, dat er strenger toezicht noodig is, dan op de andere scholen.

In 't bijzonder wordt zorg besteed aan het verhoogen van hun geestelijk weerstandsvermogen.

Naast den „governor” staat een medicus-psychiater, een andere verhouding dus als in Borstal, waar beide functies in één persoon vereenigd zijn.

Een deel van de jongens staat onder speciaal toezicht van, daarvoor aangewezen, bijzonder voor dit doel geschikte „officers”, die elke week een uitvoerig rapport aan den dokter uitbrengen.

Het is namelijk practisch niet mogelijk, dat de dokter zelf al deze gevallen nagaat (op een bevolking van pl.m. 440 jongens, zijn er pl.m. 60 onder speciale observatie). De moeilijkheid ligt natuurlijk in 't kiezen van geschikte krachten.

Ook hier blijkt weer het bezwaar van het te groote aantal verpleegden. Waren in elk der vier „houses” zestig jongens, dan ware een overzicht mogelijk. Nu moet teveel overgelaten worden, vooral omdat ook het gewone medische werk hier tot de taak van den dokter behoort (in Borstal is hiervoor een afzonderlijke arts).

Juist waar het hier geldt het instituut voor de geestelijk zwakken, zou meerdere medisch-geschoolde hulp zeker aangewezen zijn.

BEHANDELING VAN DEN DELINQUENT TE BORSTAL.

Wat geschiedt als het vonnis besluit tot opzending naar een Borstal-inrichting?

Alle jongens, in Engeland veroordeeld tot opzending naar een Borstal-instituut, passeeren de boys-prison Wandsworth. Dit vormt een getal van pl.m. 550 per jaar.

Hier blijven ze, tot besloten is over welk van de drie gestichten (Borstal, Feltham of Portland) ze zullen worden verdeeld. Deze termijn duurt gewoonlijk drie weken.

Van die jongens, van wie nog geen uitvoerig dossier vóór het vonnis is samengesteld, geschiedt dit nu.

Alle jongens komen nog eens tot een hernieuwd psychologisch onderzoek voor den directeur of zijne assistenten, op grond van welk onderzoek speciaal tot de zending naar één van de gestichten besloten wordt.

Gedurende deze periode krijgen de jongens reeds de gestichtskleeding en zijn aan 't gevangenis-régime onderworpen. Wonen, eten en slapen in de cel, verrichten verder lichte bezigheden in het gebouw, steeds onder toezicht.

Na circa drie weken gaan ze, vergezeld van hun dossier, dat nu alle bereikbare gegevens bevat, naar hun bestemming.

Bij aankomst in het instituut worden de jongens door den gouverneur ontvangen en maakt deze notities omtrent de mededeelingen, die zij hem mochten doen.

Verder passeeren ze de gewone routine van physiek-medisch onderzoek, baden etc.

Gedurende de *eerste drie maanden* worden de jongens voor huiswerk gebruikt, moeten ze helpen het gebouw schoon te houden enz.

Wel worden ze dadelijk bij een groep ingedeeld. (Nooit worden de nieuw-aangekomenen tot een afzonderlijke groep vereenigd) en dus door hun kameraden ingewijd in de verplichtingen, die ze in het instituut hebben.

De „housemaster” trekt zich de nieuwelingen bijzonder aan en tracht zoo spoedig mogelijk op de hoogte te komen van hunne karakter-eigenschappen.

Tevens worden ze ter psychologisch onderzoek naar den dokter gezonden.

De gebouwen van de oude gevangenis te Borstal bij Chatham, nu als jeugdgevangenis in gebruik.
Men doet zijn best er zooveel mogelijk het gevangenis-aspect aan te ontnemen.

Interieur van één van de oude gevangenis-
gebouwen te Borstal, waar de jongens alleen
des nachts in de cellen, als kamertjes ingericht,
verblijf houden.

Overzicht van de spelterreinen te Borstal, die een oppervlakte van bijna 8 H.A. beslaan.

Gezicht op de speelvelden te Borstal tijdens een atletiekwedstrijd.

Smederij in een Borstal Instituut.

Een groep jongens in 't kamp.
Men lette speciaal op de praktische kleding, die ook in 't
gesticht gedragen wordt.

In verband met het reeds aanwezige dossier, de rapporten, die over het gedrag in de eerste 3 maanden inkomen, het oordeel van den „housemaster” (die vooraf overleg heeft gepleegd met zijn helpers en den groepleider van den betreffenden jongen), het advies van den geneesheer en eventueel dat van den geestelijke, neemt de „governor” het besluit in welke afdeeling de jongen ter op-leiding geplaatst zal worden, rekening houdende met de wenschen van den jongen zelve.

De jongen wordt alsdan na 3 maanden in een vak opgeleid.

Tegelijk kan hij bij goed gedrag en voldoende ijver de verschillende graden doorloopen en zoo geleidelijk tot een betere positie in de school opklimmen.

Heeft hij de „special grade” bereikt, dan worden hem, op eere-woord, zekere vrijheden toegestaan.

Blijkt hij ook deze zonder bezwaar te kunnen verdragen, dan komt hij voor voorwaardelijk ontslag in aanmerking.

Resultaten.

Op verschillende plaatsen kon ik er reeds op wijzen, dat de resultaten, behaald met de verschillende methoden, met betrekking tot de genezing waren:

met „Probation” pl.m. 80 à 85 pCt.;

met „Reformatory Schools” pl.m. 94 pCt.

Voor „Borstal” geldt pl.m. 67 pCt. voor de jongens en 76 pCt. voor de meisjes.

Rangschikt men de cijfers anders, dan krijgt men:

eerste vonnis „Borstal” 71 pCt. genezing;

vooraf gevangenisstraf 55 pCt. genezing;

vooraf „reformatory school” en gevangenisstraf 49 pCt. genezing.

Hieruit kan men niet concludeeren, dat de kansen zooveel gunstiger zouden zijn, als men alle jeugdige misdadigers direct naar Borstal stuurde. Onder de 2 laatste groepen behooren ongetwijfeld ook de moeilijkste gevallen. Toch is voor een proef met 't Borstal-systeem bij een eerste opzending (na een poging met probation) alles te zeggen.

Hiervoor pleit vooral ook het feit, dat:

van degenen *onder 18 jaar* naar B. gezonden 82 pCt. geneest;

van degenen *boven 20 jaar* naar B. gezonden 45 pCt. geneest.

Bezwaren tegen het Borstal-Systeem.

Het veelgehoorde *hoofdbezwaar* is de *gemeenschappelijke opvoeding* van jongens, uiteenlopend in leeftijd, herkomst en misdadige neigingen. Men vreest, dat de jongens elkaar zullen bederven en dat ze er slechter vandaan zullen komen dan ze er kwamen.

De praktijk leert het echter anders.

Juist de jongens, die er jong komen, die dus het meeste zouden kunnen „leeren”, leveren na ontslag het geringste aantal recidivisten.

De onderlinge invloed heeft een verbeterende werking.

Het systeem maakt het den belhamels onmogelijk om groote invloed te krijgen. De jongen ziet, dat het zich loont, om zich aan te passen, om een ordelijk leven te leiden en neemt dit begrip later in de maatschappij mee. Bovendien vallen de slechte elementen spoedig op en worden afgezonderd.

Het geheele systeem van verdeeling maakt, dat het toezicht, zonder opzettelijk te schijnen, zeer efficiënt kan zijn.

Men ziet, dat de „branie”-achtige elementen, veeleer dan invloed op de anderen krijgen, zelve de invloed van die anderen ondergaan en bedaarder worden.

Nog een *nadeel* zou zijn, dat de jongen er na afloop van het verblijf aan zou blootstaan door *vroegere kameraden* opgezocht te worden en tot nieuwe misdaden verleid.

Hieraan wordt nu door de „nazorg” veel van 't gevaar ontnomen, daar steeds een toezicht uitgeoefend wordt en direct ingegrepen, als een conflict dreigt. Bovendien kiest de jongen reeds in 't instituut zijn eigen vrienden en zal dus meestal in staat zijn ongewenschte elementen te vermijden.

Bezwaren meer de *uitvoering* betreffende zijn o.a. de volgende:

De „reformatory-schools” kunnen de jongens niet langer houden dan tot hun 19e jaar (vanaf hun 14e).

De „Borstal-institutions” nemen de jongens eerst van hun 16 jaar af (tot hun 21e), hebben geen mogelijkheid van vroegere opname.

Daardoor zou de *opleiding* in geen van beide een complete kunnen zijn.

Dit bezwaar lijkt mij echter zuiver theoretisch, daar in de „reformatory-schools” een zeer voldoende opleiding verstrekt wordt en ook de 2 jaar opleiding in Borstal m.i. voldoende is om den jongen een weg in de maatschappij te openen.

Een ander bezwaar is het *gebonden zijn aan een bepaalde leeftijd*. Volkomen terecht wordt opgemerkt, dat menige jongen van 16 jaar in werkelijkheid pas op het geestelijk niveau van een jongen van 14 staat, terwijl omgekeerd ook gevallen van rijpere geestelijke ontwikkeling bij jonge jongens zullen voorkomen.

In deze gevallen zullen dergelijke delinquenten dus in een, voor hen, minder geschikt milieu terechtkomen.

Practisch is echter aan dit bezwaar slechts tegemoet te komen door geen leeftijdsgrens vast te stellen, wat echter de taak van den rechter en diens medischen adviseur belangrijk zou verzwaren.

Ook spreekt de *lichamelijke en geestelijke* geschiktheid een woord mee, waardoor die jongens, die in de maatschappij een steun het meest behoeven *niet* naar Borstal gezonden kunnen worden.

Voor hen staat echter het *psychopathen-gesticht* open, voorzoover er van *psychische minderwaardigheid* sprake is.

Aan het niet-toelaten van *lichamelijk minderwaardigen* (wat werkelijk een leemte is) ware tegemoet te komen door in één van de instituten een *speciale afdeeling* te stichten.

NAZORG.

Deze is voor de *Borstal-boys* in handen van de:

Borstal Association.

Deze vereeniging is door particulieren opgericht en heeft geheel een particulier karakter behouden.

De connectie met de overheid bestaat eenerzijds in het aanvaarden van een (ruime) subsidie, anderzijds in de verplichting, die de vereeniging op zich genomen heeft, om toezicht uit te oefenen en zich voor het gedrag van de jongens aansprakelijk te stellen.

Het beheer is geheel in handen van particulieren en over de interne aangelegenheden hebben de autoriteiten niets te zeggen.

De vereeniging heeft haar centraal-bureau in Londen, met correspondenten (associates) over heel Engeland verspreid.

Over 't algemeen wordt weinig van betaalde krachten gebruik gemaakt, alleen voor Londen is het hebben van een paar gesalarieerde beambten noodzakelijk gebleken.

Voordeel van dit systeem is het veel soepeler werken van een particuliere vereeniging, onafhankelijk van allerlei bepalingen en reglementen.

Ook is door het gebruik maken van vrijwillige krachten de mogelijkheid grooter om de geschikte menschen te vinden, die hun werk met sympathie en ambitie verrichten.

Ten slotte zal een jongen met meer vertrouwen de hulp en steun aanvaarden, hem door particulieren geboden, dan die, waarvoor hij zich tot een ambtenaar zou moeten wenden. De zoo noodzakelijke sfeer van vertrouwen wordt hier dus zooveel gemakkelijker geschapen.

Hoe werkt nu de vereeniging?

Zooals reeds vermeld is, wordt van het dossier van elken jongen, die naar een Borstal-institution gezonden wordt, een afschrift verstrekt aan de vereeniging.

Hierop wordt door een beambte (of een vrijwilliger) van de vereeniging een onderzoek ingesteld aan het tehuis van den jongen en een uitvoerig rapport opgemaakt, dat ook aan den governor

wordt toegezonden. Gedurende het verblijf van den jongen in het instituut wordt hij maandelijks bezocht vanwege de vereeniging en is vrij om met den vertegenwoordiger alles te bespreken. In geval van moeilijkheden met de familie enz., tracht de vereeniging te helpen en te bemiddelen. Ook helpt de vereeniging bij de keuze van een vak enz.

Tegen den tijd van ontslag, zorgt de vereeniging voor zijn terugkeer naar huis of voor een geschikt onderkomen en doet stappen om werk te vinden of helpt hem zoolang hij zelf nog niet verdient.

Op den dag van ontslag wordt de jongen, voorzien van een complete uitrusting aan kleding, door een beambte van het instituut aan het kantoor van de Association te Londen afgegeven.

Hier wordt hem nogeens voorgehouden, dat men hem in alle opzichten helpen wil om een goed en eerlijk leven te leiden, dat men hem echter bij mislukking moet rapporteeren, met, als gevolg, intrekking van zijn voorloopig ontslag.

Geraakt een jongen onverhoopt in moeilijkheden, dan kan hij zich altijd tot de politie wenden, die in dit geval tot plicht heeft om zich onverwijld met de Association in verbinding te stellen.

Hem wordt aangewezen waar hij zijn tehuis zal vinden en aan den vertegenwoordiger in zijn district is bericht gezonden van zijn komst.

Deze helpt hem bij 't vinden van werk (ook hier laat men eerst de jongen zooveel mogelijk zelfstandig zijn gang gaan) en verstrekt hem zoonoodig gereedschap en eventueel een geldelijk voorschot.

Tevens blijft deze een vriendschappelijk toezicht op den jongen uitoefenen, geeft hem gelegenheid om zich uit te spreken en helpt hem bij kleine moeilijkheden.

Naast deze taak is de vereeniging tegenover den staat verantwoordelijk, dat de jongen zijn verplichtingen, hem bij 't voorloopig ontslag opgelegd, nakomt.

Hiertoe behooren het kennisgeven van verandering van woning of van patroon, het vermijden van slecht gezelschap enz.

De vereeniging werkt met een subsidie van den Staat, waarmede de arbeids-onkosten gedekt worden. Alle contributies dienen om de jongens en meisjes direct voort te helpen.

De vereeniging beschikt over enkele bezoldigde ambtenaren voor het toezicht, speciaal voor Londen.

Verder wordt al het werk vrijwillig gedaan door de zooge-

naamde „Associates”, waarvan er een duizend over heel Engeland verspreid zijn.

Ook hier vereischt dit werk naast roeping veel tact en menschenkennis. Ten eerste om niet het slachtoffer te worden van mooidoenerij, om het echte van het valsche te onderscheiden en ten tweede om te zien waar onwil bestaat om tot een geregelde werkring te komen en waar ongeschiktheid ertoe.

5. JEUGD-GEVANGENISSEN.

Naast de *Borstal-institutions* blijven in Engeland de *jeugdgevangenis* gehandhaafd.

Hierheen worden (na de „Childrens Act v. 1908) alleen jongens (of event. meisjes) gezonden, die de 16-jarige leeftijd bereikt hebben.

Op de circa 550 jongens, die jaarlijks naar Borstal gezonden worden, wordt een ruim 4 maal grooter getal naar de gevangenis verwezen (in 1925 560 tegen 2263).

Hiervoor leveren in de eerste plaats de *korte vonnissen* van minder dan drie maanden het materiaal. In een betreurenswaardig groote mate behooren er toe de zeer kort gestraften wegens het niet-betalen van een, vaak zeer geringe, boete, waardoor de jongens dan met de gevangenis moeten kennismaken, zeer tot hun eigen schade en vaak tot latere grootere schade van de maatschappij, (5 à 600 per jaar = pl.m. 25 pCt.).

Wel wordt hieraan tegemoet gekomen door de Criminal Justice Administration Act (1914), waarbij bepaald wordt, dat uitstel van het betalen van een boete verleend kan worden, mits de betrokkene tusschen de 16 en 21 jaar oud is en zich vrijwillig onder leiding van een „probation-officer” plaatst.

Behalve de *korte vonnissen* worden ook jongens opgenomen, wegens zwaardere misdrijven tot *langere straffen* veroordeeld, zonder dat de rechter termen vindt voor een Bostal-behandeling.

Ten slotte komen in de jeugdgevangenis die jongens terecht, die zelfs na plaatsing in de „Penal Class” in Borstal onhandelbaar blijken en een gevaar voor het systeem opleveren. Deze moeten de rest van hun straf in een jeugdgevangenis doorbrengen.

Wat nu de *inrichting* betreft, onderscheidt de Engelsche jeugd-gevangenis zich in geen ander opzicht van de gewone gevangenis, dan doordat er *uitsluitend* jeugdige misdadigers in zijn ondergebracht.

Elk contact met oudere gevangenen wordt (in theorie tenminste) angstvallig vermeden.

Waar echter alle jeugdgevangenen ondergebracht zijn in vleugels of afdelingen van algemeene gevangenissen, is in de praktijk van een totale isolatie haast geen sprake.

Daar de oudere gevangenen gebruikt worden voor allerlei reparaties, de jongens de wasch en het eten uit de gezamenlijke wasscherij en keukens moeten halen, is er steeds eenig contact mogelijk, wat een groot nadeel is.

De eenige oplossing is een geheel afzonderlijk gebouw, in verband met de kosten echter nog steeds een utopie.

Wat de inrichting van de gebouwen zelf aangaat, zijn deze frisch en luchtig, vooral dank zij de grootere vensters en de betere ventilatie. Bovendien zijn de vensters, als in vrijwel alle gevangenissen in Engeland, zonder matglas.

De sanitaire inrichting is nergens in de cel, doch per 8 tot 16 cellen is een W.C. en waschgelegenheid (evenals in alle Engelsche gevangenissen).

De jongens wonen, eten en slapen in hun cel.

In enkele gevangenissen mogen ze na een bepaalden tijd en bij zeer goed gedrag gezamenlijk eten, meestal in de hal voor de cellen.

Ook wordt hun geleidelijk toegestaan om hun cel wat te versieren, een meer huiselijk aspect te geven. Ze mogen een krant lezen etc.

De werkgelegenheid is zeer verschillend.

In Wandsworth, waar de jongens met korte vonnissen verblijven, is de werkmogelijkheid al zeer gering.

In Bedford, waar langere vonnissen volbracht worden, worden de jongens vooral in de vrij uitgebreide groententuin aan 't werk gezet en is een loods waar ze bij regenachtig weer huisvlijt kunnen beoefenen. Een bezwaar om ze een bepaald handwerk te leeren is het feit, dat men ze dan met de oudere gevangenen, die de werkplaatsen bevolken, in aanraking zou brengen.

In Wormwood-scrubs, waar de „onverbeterlijken” uit de Borstal-institutions heengezonden worden, zijn eenige werkplaatsen voor de jongens ingericht. Dit is ook mogelijk door het grootere getal (pl.m. 60), dat daar doorlopend en voor een langeren tijd verblijf houdt. Trouwens behoort deze gevangenis in 't algemeen tot de best ingerichte in Engeland.

We zien dus, dat voor opleiding tot nuttig lid in de maatschappij in deze gevangenissen (Wormwood-scrubs uitgezonderd) al heel weinig gedaan wordt.

Ze vormen dan ook een schrille tegenstelling met de Borstalschools.

Eveneens wat de psychische behandeling betreft.

Alleen in Wandsworth wordt aan deze eisch behoorlijk voldaan, door de aanwezigheid van de Remand-prison in hetzelfde gebouw.

In Wormwood-Scrubs is de „full-time” medicus van de groote gevangenis tevens met de zorg over de jongens belast.

Waar echter de overige gevangenen (in W.-S. worden alleen gestraften opgenomen, die hun eerste vonnis gekregen hebben en dan nog minder dan 3 jaar, die dus bepaalde „genezings”-kansen bieden) reeds diens geheele zorg vereischen (ook in psychisch opzicht), schiet er voor de jongens niet zoo heel veel tijd over en dit waar juist de „moeilijke” gevallen hier terecht komen!

In de overige jeugd-gevangenissen, Bedford, Winchester e. a. is slechts een plaatselijk medicus met de zorg voor de gevangenen belast. Waar dit bovendien een algemeen practicus is, is het te begrijpen, dat van een psychologisch onderzoek, laat staan van een behandeling, vrijwel niets komt.

Men mag dan tenslotte nog van geluk spreken als, zooals te Bedford, de „governor” eenig psychologisch interesse toont en zich de moeite wil en kan geven om af en toe eens met de jongens te praten en ze een steuntje te geven.

In alle jeugd-gevangenissen bestaat ruime gelegenheid voor beweging in de buitenlucht. Hierbij neemt lichamelijke opvoeding in de vorm van Zweedsche gymnastiek een groote plaats in en worden circa 2 uur per dag hieraan besteed.

Aan Wandsworth-prison is tevens een flinke gymnastiekzaal verbonden.

Alles tezamen vattende beantwoordt de Engelsche jeugd-gevangenis als zoodanig nog slechts zeer weinig aan de eischen, die men aan zulk een inrichting moet stellen.

TAAK VAN DEN MEDICUS-DESKUNDIGE IN ENGELAND TEN OPZICHTE VAN JEUGDIGE DELINQUENTEN.

Deze is tweeledig:

- I. Het adviseeren van den rechter.
- II. Het behandelen van den gestrafte.

Het *advies aan den rechter* strekt zich uit over:

- I. a. de psychische gesteldheid van den verdachte in verband met meerdere of mindere mate van toerekenbaarheid.
- I. b. de keuze van den meest geschikten vorm van straf in verband met de beste genezingskansen.

Het *behandelen van den gestrafte* omvat:

- II. a. Het vormen van een nauwgezet oordeel over den geheelen psychischen toestand van den patiënt en persoonlijke invloed tot verbetering.
- II. b. Het aangeven van de beste weg ter behandeling aan directeur en „housemaster”. Advies omtrent te geven opleiding enz.
- II. c. Het in 't oog houden (of door geschikt personeel in 't oog laten houden) van den gestrafte in verband met diens gedragingen en eventueel ingrijpen waar zich moeilijkheden voordoen, medewerken aan het toezicht dus.

Ia.

Hiertoe is noodig in de eerste plaats *onderzoek naar den staat van het intellect*.

Dit geschiedt in Engeland algemeen naar de methode Binet-Simon met wijziging volgens Terman. 1) Kortweg betiteld als *Terman-test*.

Op deze methode is het hier niet noodig nader in te gaan.

Verder wordt voor een deel gebruik gemaakt van de, door de „National Institute of Industrial Psychology gegeven, „group-test”, terwijl voor het opteekenen van de resultaten met goed gevolg benut worden de formulieren zooals door dit instituut uitgegeven.

In 't algemeen kan men de tests verdeelen in die, waar gebruik

1) *Terman* „The Measurement of Intelligence” (G. Harrap and Co., London).

gemaakt wordt van *woorden* (hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, al of niet in zinsverband) en in die welke uitsluitend *visiueel zijn*.

Bij het gebruiken van woorden-tests speelt steeds het mondeling uitdrukingsvermogen een rol en eventueel zelfs de belezenheid.

Dit bezwaar valt bij de zuiver visieele tests weg.

Voorbeeld van de eerste vorm is een serie van steeds twee woorden, die een tegenstelling vormen, of hetzelfde beteekenen, waarbij de pp onderstrepen moet de woorden „zelfde” of „tegengesteld”, de p.p. onderstrepen moet de woorden „zelfde” of „tegengesteld”,

heet — koud — zelfde — tegengesteld

vuil — smerig — zelfde — tegengesteld enz.

Men kan natuurlijk deze woorden steeds moeilijker maken. Ook kan men met analogiën werken, waarbij de p.p. uit een viertal woorden het passende moet kiezen. Bijvoorbeeld:

goed staat tot kwaad als wit tot.....

schoon, zwart, slecht, rood.

ei staat tot vogel als zaad tot.....

ploeger, wild, plant, graan. enz.

Nog een graad moeilijker is het completeeren van zinnen met gegeven woorden e. d.

Tot den laatsten vorm behooren die, waarbij de p.p. een handeling moet verrichten, hetzij door het vullen van leemten in een bepaalde afbeelding met daartoe geschikte blokjes (Healy Picture-completion Test), hetzij door het leggen van een eenvoudige blokjes-puzzle, (Healy en Goddard), hetzij door het vinden van den weg in een doolhof (Porteus, Maze Test).

Eén van de beste is het teekenen van den weg gevolgd bij het opzoeken van een cricketbal, die in een weiland verloren is. (Terman). Deze geeft een zeer goed inzicht in het vermogen tot logisch redeneeren en tevens op den practischen blik van den jongen.

Ook het oplossen van een blokjes-puzzle geeft een duidelijken kijk op verschillende waarden.

Sommige p.p. repeteeren in den treure dezelfde foutieve ligging, anderen probeeren met geweld de blokjes op een plaats te wringen waar ze niet hooren.

Dit vormt vaak een goed middel ter beoordeeling van de emotionaliteit.

Tevens blijkt hieruit de absolute noodzakelijkheid van persoonlijke observatie tijdens het onderzoek.

Men mag dit onderzoek niet aan derden overlaten.

Aan deze meer eenvoudige en algemeene tests kan men nu nog een diepgaander onderzoek naar de werkelijke kennis aansluiten.

In de practijk wordt dit niet gedaan, tenzij het met het oog op de keuze van een beroep noodzakelijk mocht zijn (dan valt het echter onder II. b.). In het vooronderzoek stelt men zich met enkele algemeene vragen tevreden om zich omtrent het oriënteringsvermogen te vergewissen (datum, maanden v. h. jaar, begin lente etc.) en het geheugen (eenvoudige jaartallen uit de geschiedenis, verjaardagen) te toetsen. Ook verdient het aanbeveling p.p. te laten tellen en een paar eenvoudige sommetjes te laten oplossen.

Heeft men aldus het *intellect* bepaald, dan volgt:

Onderzoek naar de zelfbeheersching.

Hierbij bewijzen de rapporten omtrent het gedrag in huis en op school goede diensten.

Den p.p. worden in verband hiermede verschillende vragen gedaan.

Tevens kan men hier een poging doen om te trachten het ethisch voelen te benaderen.

Om dit door middel van tests te doen, acht ik niet mogelijk.

Zoowel de methode van Fernald, verbeterd door Jacobsohn, als de verhaaltjes-methode, o.a. nog voor kort in een proefschrift van Dr. Staal besproken, schieten hierbij te kort.

Dr. Hamblin Smith acht persoonlijk contact en persoonlijke observatie tijdens het onderhoud het eenige middel.

De in Duitschland wel eens gevolgd en o.a. door Kraepelin besproken methode om den p.p. door het doen van verwijten of het maken van ongegronde opmerkingen tot een zekere reactie te prikkelen is natuurlijk geheel uit den boeze.

Uit de twee bovengenoemde factoren, *de mate van het intellect* en de *emotionaliteit* — tezamen met de uit de rapporten van huisbezoeker(ster) verkregen gegevens en die verstrekt door de ouders en familie, de gegevens dus omtrent *heriditeit en milieu* — is het oordeel op te bouwen omtrent de *mate van toerekenbaarheid*, natuurlijk indien grootere psychische defecten uitgesloten zijn.

Deze laatsten zullen gedurende het onderzoek in voldoende duidelijke mate aan den dag komen en eventueel door een nader, zuiver psychiatrisch onderzoek te definieeren zijn.

Ib.

Tevens heeft dit onderzoek de gegevens opgeleverd voor het *advies omtrent het strafmiddel*.

In aanmerking komen verschillende straffen:

1. berisping;
2. boete;
3. voorwaardelijke veroordeeling;
 - a. met verblijf in vorige milieu;
 - b. met verandering van verblijf;
4. plaatsing in een Borstal-instituut;
5. plaatsing in een (jeugd)-gevangenis, hierbij komt bovendien de duur van de straf in aanmerking.

Gaan we nu de taak van den adviseerende geneesheer in deze verschillende gevallen na, dan blijkt, dat het advies tot 1 en eventueel tot 2 zich zal beperken tot de lichtere vergrijpen van een jongen, stammend uit een gunstige omgeving, die zich bij uitzondering aan misdrijf schuldig maakte.

Het instituut van de voorwaardelijke veroordeeling (3), van de plaatsing „on probation”, gaat in Engeland steeds gepaard met onder-toezichtstelling.

Als regel geldt vrijwel, dat 4 of 5 niet worden aangewend alvorens hiermede een deugdelijke proef genomen is.

Een *uitzondering* vormen echter de gevallen van sterke emotionaliteit (*emotional instability causing social incapacity*; zooals de officieele omschrijving luidt) waarvoor opname in een instituut *steeds* is aangewezen.

De keuze tusschen 3a en b wordt niet geheel en al bepaald door den eventueel schadelijken invloed van het milieu, hetzij de huiselijke omgeving in engeren zin, of den omgang met slechte vrienden, of de nabijheid van verleidende momenten. (Zeer actueel is momenteel in Engeland het gevaar van het wedden op de „dog-races”, waaraan vrijwel de geheele volks-jeugd meedoet). Men moet namelijk ook in aanmerking nemen den psychologischen invloed, die kan uitgaan van het tot meerdere zelfstandigheid noodzaken van het individu.

Vandaar ook, dat het toezicht zich moet beperken tot het helpen alleen in die gevallen, waar de krachten van den betrokkene zelf te kort schieten.

Met betrekking tot de *plaatsing in een Borstal-instituut* zal wel overwogen dienen te worden dat het in werkelijkheid een beperken

van de vrijheid beteekent voor een periode van vrijwel twee jaar. eventueel zelfs van langer.

Dit sluite reeds elk lichtvaardig advies in deze richting uit!

Eventueel zal het aanbeveling verdienen om het tot een tweede proef met „probation” te laten komen.

Anderzijds bedenke men, dat er een voordeel in ligt om de delinquent reeds jong aan schadelijke omgeving en momenten te onttrekken. Bovendien is juist gedurende de tweede periode van de puberteit de jongen zeer vatbaar voor invloeden, biedt dus de gunstigste kans van slagen (wat ook uit de cijfers van de Borstal Association blijkt).

Men staat dus voor een zeer moeilijke keus.

De *medicus* heeft vooral rekening te houden met de zorg, die het individu op het moment behoeft en met de genezingskansen.

Welke jongens behooren dus, uit psychisch oogpunt, het eerst in een Borstal-instituut thuis?

Ten eerste de reeds besproken groep van de *sterk emotioneelen*.

Deze zijn al door hun aanleg tot onmaatschappelijke daden geneigd, zullen in de maatschappij steeds tot nieuwe conflicten aanleiding geven.

Bovendien zijn de genezingskansen, vooral bij een tijdig begin van de behandeling, vrij gunstig.

In de gevangenis behooren deze individuen zeker niet thuis, aangezien ze daar, zich sterk verongelijkt gevoelende, zich steeds verder in hun opstand tegen de maatschappij zullen inwerken.

De tweede groep is juist het tegenovergestelde, hiertoe behooren de *geestelijk tragen*.

Deze zijn niet tegen den gewonen strijd om het bestaan opgewassen. Zij blijven achter en nemen hun toevlucht tot de misdaad, omdat ze anders niet leven kunnen. Soms ook uit vrees door de anderen uitgelachen te worden, uit branie-achtigheid.

Voor hen helpt het niet om ze weer in de maatschappij te plaatsen, zelfs met den steun van een probation-officer.

Zij zullen in het instituut een veilige haven vinden en zich daar onder goede leiding tot een vak bekwamen en leeren hun zelf-respect terug te winnen, zoodat ze later op eigen beenen kunnen staan.

Ook in deze gevallen zal de gevangenis hun van hun laatste restje zelfstandigheid berooven en hen later afleveren geheel onbruikbaar voor de maatschappij.

Laat de psychische toestand zooveel te wenschen over, dat van een *psychisch defect* gesproken kan worden, dan is dit zooveel te eerder een reden voor opname, doch dan in een afzonderlijk instituut, waar de mogelijkheid van een zich-achtergesteld-gevoelen bij meer schrandere kameraden wegvalt (zooals Engeland in Feltham heeft) en tevens meer individueele zorg kan geboden worden.

In dit verband is een zeer moeilijke quaestie in hoeverre *jongens met afwijkingen*, die voor de algemeenheid ongewenscht zijn, al of niet opgenomen moeten worden.

Deze ongewenschte momenten liggen vooral op sexueel terrein. Liggen ze op zuiver psychisch terrein (habitueele leugenaars, fantasten) dan is opneming in het speciale instituut voor geestelijk zwakkeren aangewezen.

Op *sexueel terrein* heeft men met twee moeilijkheden te kampen:

1. *masturbatie*;
2. *homosexualiteit*.

Wat het eerste betreft, komt het, evenals in de gewone maatschappij, vrij algemeen voor.

Bevorderd wordt dit natuurlijk door het feit, dat de jongens, van wie reeds een belangrijk deel met het sexueele verkeer met meisjes heeft kennis gemaakt, gedurende hun straftijd van elk direct contact met het vrouwelijke element verstoken zijn.

Dat dit tot onanistische practijken zal leiden, is dus duidelijk.

Toch is dit niet zonder bezwaar, al behoeft men aan het eenvoudige voorkomen van onanie geen groote gevaren, noch voor lichamelijke, noch voor psychische gezondheid toe te kennen. lijk, noch voor psychische gezondheid toe te kennen.

Het is namelijk een feit, dat de geestelijke weerstand door de onanie verminderd wordt. Het bevredigen van een lust is daarmede zoo gemakkelijk, de normale weerstand, die aan het bereiken van elke lust gesteld is, is in dit geval zoo gering, dat er in 't geheel geen geestelijk-versterkende, doch integendeel een verslappende invloed van uitgaat.

Dit is nu lijnrecht in strijd met het doel, dat men tracht te bereiken, den jongen krachtiger te maken, meer weerstandsvermogen te geven.

Eigenaardig is in dit verband de uiting van één der geneesheeren (Dr. Humphrey te Feltham), die van de opinie is, dat, kon men deze schadelijke invloeden elimineeren, de genezingskansen van 67 pCt. (te Feltham) tot 90 pCt. zouden stijgen.

Toch is de bestrijding uiterst moeilijk. Met tractaatjes en boekjesvoorlichting bereikt men niets, bevordert aan één kant een ongezonde nieuwsgierigheid en schept, bij te zwarte schildering van het gevaar, een noodeloze angsttoestand.

Ook mondelinge voorlichting kan averechtsch werken als het onderwerp klassikaal behandeld wordt. Daarentegen is verstandige persoonlijke raad vaak van goeden invloed, echter direct evenredig met de mate van vertrouwen, die de jongen tot den raadsman heeft. Hier kunnen de opvoeders en de medicus uitstekend samenwerken.

Ook van de oudere jongens kan een goeden invloed uitgaan. Juist door het groepsysteem kan, bij goeden geest in de groep, het kwaad zeer belangrijk verminderd worden. Ook door het bannen van sexueele onderwerpen uit de gesprekken, het nalaten om elkaar op te winden e.d.

Verder moet door werk en spelen zorg gedragen worden voor een gezonde vermoeidheid. Men sture de jongens niet te vroeg naar bed en voorkome dus een lang wakker liggen. De voeding moet niet prikkelend zijn, de onderlaag van 't bed hard. Ook is eenige controle op de literatuur gewenscht.

Het slapen in de afzonderlijke celletjes werkt m.i. het euvel niet in de hand. Op gemeenschappelijke slaapzalen zal het toezicht nooit toereikend zijn om dit te voorkomen, terwijl het gevaar voor mutueele onanie veel grooter is.

Wat men echter met een *homo-sexueel* aangelegden jongen moet beginnen is een veel moeilijker vraagstuk.

De kwestie is een tweeledige:

In hoeverre heeft de homo-sexualiteit invloed op zijn misdadigheid?

Welke schadelijke invloed is van hem in de omgeving van een Borstal-instituut te duchten?

Wat de eerste vraag betreft, is het een feit, dat talrijke homo-sexueele naturen ook andere psychische afwijkingen vertoonen, die hen dus indirect met den rechter in aanraking kunnen brengen. indirect met den rechter in aanraking kunnen brengen.

Zwerflust, jacht naar avontuur, zucht om zich interessant te maken, habitueele leugenachtigheid als gevolg van groote fantasierijkdom, zijn slechts enkele vraagstukken.

Sommigen zijn ook zeer gemakkelijk te beïnvloeden en gevallen van „sexuelle Hörigkeit” zijn in dit verband niet zeldzaam.

A priori zijn al deze mensen met verminderd geestelijk weerstandsvermogen en een bepaalde ongeschiktheid om in de maatschappij te verkeer en dus voor de instituuts-behandeling aangewezen.

Waar het delict direct uit den homosexueelen aanleg voortspuit, is het de vraag, of opname in een gesticht als de Borstal-institution wenschelijk is.

Voor den medicus geldt dan de overweging, dat de aanleiding tot het delict ligt in een psychische afwijking, die zeer moeilijk of in 't geheel niet te genezen is en slechts in bepaalde gevallen van bisexualiteit een gunstig resultaat van behandeling doet verwachten.

Voor deze gevallen is het instituut dus *niet* de aangewezen plaats:

Resten nog de gevallen waar de homo-sexualiteit een „complicatie” is en die anders zeker voor plaatsing in aanmerking zouden komen.

M.i. zal men deze patiënten zeer wel kunnen opnemen. Men moet dan evenwel een controle uitoefenen, eventueel met een zekere beperking van bewegingsvrijheid, die men den betrokkene zelf oplegt (dus zoo, dat het den anderen niet opvalt, evenals deze geheel onkundig behooren te blijven omtrent zijn afwijking). Zoo zal men hem afzonderlijk laten baden, steeds werk geven waar meerdere jongens bij elkaar zijn, bevorderen, dat hij nooit met één kameraad gaat wandelen enz.

Maakt men het den jongen in een gemoedelijk gesprek duidelijk waarom dit alles geschiedt, dat het ook in zijn eigen belang is, mede met het oog op z'n positie temidden van zijn kameraden, dat van zijn neiging niets blijkt, dan zal men niet alleen op zijn medewerking kunnen rekenen, doch ook een gunstige invloed op hem kunnen uitoefenen.

Natuurlijk zullen die gevallen, waar ook het uiterlijk en het onwillekeurig gedrag opvallend vrouwelijk zijn, moeilijkheden opleveren, omdat dit den anderen jongens niet verborgen blijft. Deze gevallen acht ik dan ook voor instituuts-behandeling, temidden der anderen, ongeschikt.

Eén groep geeft een *meer maatschappelijke* dan medische grond voor plaatsing. N.m. daar, waar in de jeugd voldoende opleiding ontbroken heeft en hieraan de misdaad te wijten was.

Advies omtrent *plaatsing in een gevangenis*. (5)

De gevangenis moet altijd zijn een *jeugdgevangenis*, d.w.z. niet alleen uitsluitend bestemd voor de opnemng van jeugdige gevangenen, maar tevens zooveel mogelijk ingericht voor hunne behandeling, dus naar den geest van de Borstal-instituten, met die beperkingen echter, die het gevolg zijn van de noodzakelijkheid van strengere bewaking en meerdere tucht.

Hier hooren in de eerste plaats zij thuis, die blijken geven zich niet aan het Borstal-systeem te kunnen aanpassen.

Deze groep zal dus gevormd worden door hen, die van een „Borstal-institution” overgeplaatst worden.

In de praktijk geschiedt dit eerst nadat herhaalde pogingen gefaald hebben en de jongen o.a. in het instituut een tijdlang in de „Penal Class” heeft doorgebracht.

Verder komen in aanmerking, de verstokte, habitueele boefjes, vooral als ze al een periode in een reformatory-school en eventueel in Borstal achter zich hebben.

Deze gevallen zal men echter eerst meest op ouderen leeftijd aantreffen en zij behooren dus niet tot het terrein van ons overzicht.

In ons land zal men natuurlijk in 't begin wel degelijk talrijke van dergelijke gevallen aantreffen, waarbij echter meestal een proef met het instituut aan te bevelen zal zijn. Voor „probation” komen ze natuurlijk niet in aanmerking.

Rest nog die groep, waar de zwaarte en de aard van het misdrijf, doodslag, zware inbraak, een dergelijke mentaliteit onthult, dat alleen strenge isolatie is aangewezen.

Dit is echter meer een juridische als een medische indicatie.

Behandeling van den gestrafte.

Ila.

Omvat *diagnose en directe psychische behandeling*.

Het meest gewenscht zal in de practijk blijken om deze a.h.w. ongemerkt in elkander te doen overgaan.

Voor het vormen van een juist oordeel is het vertrouwen van den jongen absoluut noodzakelijk.

In dit opzicht is de medicus na de veroordeeling in een gunstiger positie als daarvoor.

Allerlei factoren, die invloed hebben op de mindere betrouwbaarheid van de mededeelingen zijn uitgeschakeld.

De jongen vindt het niet meer noodzakelijk om zich beter voor te

doen, dan hij is; omtrent de misdaad zelf en eventueele motieven kan hij openhartiger zijn. Ook is de zenuwspanning voor het vonnis verdwenen en is de patiënt rustiger.

Bepaalde nadruk zij er hier op gelegd, dat men den delinquent steeds alleen moet ontvangen. Elke tegenwoordigheid van derden stoort, zoowel den p.p. als den observator. Bovendien vermijde men alle onnoodige vertoon van instrumenten enz. en make zijn aantekeningen op een manier, die zoo min mogelijk opvalt.

Het onderzoek zal veelal aanknoopen aan dat gedurende het verblijf „on remand” verricht. Toch zal het voor den behandelenden geneesheer gewenscht zijn om tot een eigen onafhankelijk oordeel te komen. De tests zullen echter alleen in geval van twijfel herhaald behoeven te worden of als een middel om den jongen meer op zijn gemak te stellen.

Over het eigenlijke psychologisch onderzoek vallen natuurlijk geen regelen te geven.

Ieder psycholoog zal hiertoe zijn eigen weg kiezen.

Eén quaestie dient hierbij echter onder 't oog gezien te worden en dit is de psycho-analyse volgens Freud.

Voor de practijk in de instituten en gevangenissen is deze methode niet geschikt.

Ten eerste neemt zij veel te veel tijd in beslag.

Ten tweede is het zeer de vraag of het wenschelijk is om bij dergelijke jeugdige individuen een serie verdrongen complexen aan 't licht te brengen, die vaak slechts in verwijderd verband met het misdrijf staan.

Ten derde bestaat ten dezen een sterke schroom bij de autoriteiten om een dergelijk diep ingrijpend onderzoek toe te staan.

Het oordeel van Dr. Hamblin Smith, psychiater, verbonden aan de gevangenis te Birmingham en een overtuigd aanhanger van de school van Freud, luidt dan ook:

„Psycho-analysis does not claim to be a *short and easy road to the final destruction of delinquency.*”

(Hamblin-Smith, *The psychology of the criminal*, blz. 170.)

„It does not seem probable, that psycho-analysis is likely to give us much help in many of the ordinary cases.”

(ib. id., blz. 170.)

„We must however have two conditions: desire on the part of the subject for a cure and sufficient time.”

(Deze auteur acht zelfs een jaar en langer noodig!)

Hij rekent dan ook de eventueele psycho-analyse te behooren tot de *nazorg* (blz. 172) of eventueel als conditie bij voorwaardelijke veroordeeling. Dit echter alleen voor geschikte gevallen, waartoe hij o.a. rekent: sexueele misdaden, alcoholisme en kleptomanie.

Momenteel wordt echter in de, onder zijn medische leiding staande, gevangenis *geen* psycho-analytische behandeling toegepast en geschiedt ook het onderzoek volgens een zeer verkorte methode, die met die van Freud slechts enkele punten gemeen heeft en slechts eenige uren in beslag neemt. Bij een onderhoud verklaarde Dr. Hamblin Smith zich zeer tevreden met de hiermede behaalde diagnostische resultaten.

Welke methoden men echter volgen wil, men moet tot klaarheid komen:

1. omtrent de momenteele toestand van den delinquent;
2. omtrent den weg, die het meeste kans op succes biedt, opdat hij later bruikbaar zal blijken in het maatschappelijke leven.

Stuit men dus op belangrijke remmingen of sterke verdringingsverschijnselen, dan is een (verkorte) analyse de aangewezen weg. Ook kan een kalmeerende psychische behandeling van nut zijn, waarbij men echter een te sterk suggestieve behandeling vermijden moet en eveneens de nog meer ingrijpende vormen van therapie als hypnose etc.

In dit geval heeft men behalve met de eigen wenschen van den patiënt (zooals in de gewone practijk) ook rekenschap te houden met eventueele bepalingen als gevolg van het feit, dat de delinquent gedurende zijn straftijd onder de verantwoordelijkheid van de overheid staat.

Waar de psycho-analyse nog tot zooveel strijdvragen aanleiding geeft en de resultaten nog zoo weinig vaststaan, is in zeer langen tijd nog wel geen toelating als behandelingsmethode te verwachten.

Iib.

Wat het *advies omtrent de weg ter behandeling betreft*, zij in de eerste plaats het Engelsche systeem geschetst.

Dit sluit zich aan bij het geheele Engelsche systeem van jongens-opvoeding.

Het is er op gericht om den jongen zoo vroeg mogelijk te leeren om *zelfstandig* te zijn. Daarom gaat hij in de meer gegoede kringen reeds vroeg (10 à 11 jaar) uit huis naar een kostschool (Public School) vanwaar hij alleen in de vacantes thuis komt.

Laat de finantieele toestand van de ouders dit niet toe, dan nog

trekt de school een groot deel van zijn vrijen tijd aan zich door sport, militaire oefeningen en dergelijke.

De Engelsche jongen wordt daardoor vanaf zijn vroege jeugd aan het gezin onttrokken, moet zichzelf temidden van zijn kameraden handhaven. (Dat hierdoor misschien te veel de nadruk wordt gelegd op de fysieke, te weinig op de psychische factoren is een nadeel van 't systeem, dat trouwens op de meer moderne scholen belangrijk verminderd is).

Waar in dit systeem echter de sterkere naturen overheerschen zullen, de zwakkeren gevaar zullen loopen geheel onderdrukt te worden en onder te gaan, is het duidelijk, dat het niet zoo maar voor de „Borstal-schools” te aanvaarden was.

Het „bullying” (plagen, min of meer overeenkomende met ons ontgroenen, maar dan langer voortgezet) moge aan de „public-schools” ontkend worden, 't bestaat daar nog steeds en vormt paedagogisch een groot bezwaar.

Hiertegen vooral moest dus bij 't Borstal-systeem gewaakt worden, ook al uit het oogpunt van discipline.

Men tracht nu de noodige *zelfstandigheid* in den jongen aan te kweeken door de ontwikkeling van:

- 1°. *zijn gevoel van eigenwaarde;*
- 2°. *zijn verantwoordelijkheidsgevoel;*
- 3°. *zijn gemeenschapsgevoel.*

Dit zijn de 3 peilers waarop het Borstal-systeem rust.

1°. Het *eerste* bevordert men door:

- a. te toonen vertrouwen in den jongen te stellen.

Dit geschiedt al dadelijk door het bannen van de gevangenis-geest, de open poort, het niet geuniformeerd-zijn van de bewakers.

De vertrouwelijke wijze, waarop hij door den „housemaster” ontvangen wordt.

Voor al het onderhoud met den geneesheer kan hier ook zeer veel toe bijdragen!

Gradueel wordt hem meer vrijheid verleend, stelt men meer vertrouwen in hem.

Tevens blijkt hem dan, dat goed gedrag en ijver hun belooning met zich brengen.

b. door de jongens in *groeps-verband* te brengen, waardoor een persoonlijke wedijver ontstaat, de energie geprikkeld wordt.

Bovendien werkt dit sterk mede tot ontwikkeling van het *ver-*

antwoordelijkheidsgevoel, daar een fout van één der jongens de geheele groep tot nadeel strekt.

Daarnaast wakkert het het *gemeenschapsgevoel* aan, bevordert de *hulpvaardigheid* en leert den jongen zijn egoïsme te onderdrukken.

d. ten slotte door de jongen *in verbinding te brengen met de buitenwereld*. Hem werk buiten 't instituut op te dragen, hem boodschappen te laten verrichten, hem aan wedstrijden tegen burger-clubs te laten deelnemen enz.

2°. Het *tweede* wordt reeds door 1°. c. en d. in de goede richting geholpen. Men ondersteunt dit door den jongen leiding en toezicht te geven over andere jongens, voor wier houding en gedrag hij verantwoordelijk is.

Bovendien door het directe toezicht te verminderen en hem ten slotte zelfs op *eerewoord* zekere vrijheid te veroorloven.

3°. Hiervoor is het *groeps-* en „*houses*”-systeem zeer bevorderlijk. De jongen leert zichzelf wegcijferen, waar het de belangen van zijn groep geldt, leert alles te geven aan energie wanneer het geldt de eer van zijn „house” te verdedigen.

Juist de onderlinge vriendschappelijke naijver tusschen de groepen van één „huis” en tusschen de „huizen” van het geheele instituut leert den jongen, dat hij slechts een onderdeel uitmaakt van een geheel, dat voor zich vele rechten opeischt, evenals hij dat later in de maatschappij zal ondervinden.

Tevens leert hij *anderen* te helpen en voort te helpen.

De jongens zien heel gauw in, dat het geen zin of nut heeft om de zwakkere leden van hun groep te plagen, maar dat het veel meer resultaat oplevert om te trachten hen voort te helpen en op te voeden.

Daarom is het zoo gewenscht de nieuw-aankomelingen over de groepen te verdeelen en niet tezamen een nieuwe groep te doen vormen.

De *taak van den medicus* in dit systeem is vooral het voorkomen van conflicten tusschen de onderwijzers en 't overige personeel met de jongens door de eersten in te lichten over speciale afwijkingen en eigenaardigheden van hun pupillen. Door het steeds bereid zijn om in moeilijke gevallen van advies te dienen, eventueel na een onderhoud met den betrokkene.

Voor deze werkring is veel tact noodig. De medicus zal de neiging hebben meer de patiënt te zien, meer vergoelijkend te staan

tegenover eventueele fouten, dan zij, wier taak het o.a. ook is om de discipline te handhaven.

Zijn advies zij daarom vooral helder en geschikt om te overtuigen. Ook hoede hij zich om zich door overmaat van sympathie tot sentimentaliteit te vervallen.

Nauwkeurige kennis van elken jongen is voor deze functie zeer noodzakelijk. Met de talrijke bevolking in de Engelsche gestichten blijft het, helaas, een onbereikbaar ideaal.

Tevens blijkt wel, dat een nauwe band en een voortdurend contact moet bestaan tusschen medicus en het hogere (leidende) personeel, de „housemasters” en „assitant-housemasters”.

Dat de medicus zijn geheelen tijd aan zijn functie moet kunnen wijden is tevens duidelijk.

Daarom is er zooveel voor te zeggen om de geheele leiding aan een medicus op te dragen, dus een *geneesheer-directeur* hiermede te belasten.

Dan dient echter gewaakt te worden tegen overlading van dien functionaris met administratieve rompslomp, wat geschieden kan door het aanstellen van een administrateur.

Tevens kan het wenschelijk zijn om de gewone behandeling aan een ander geneesheer op te dragen, hetzij door hiermede te belasten een inwonend medicus of den directeur een assistent toe te voegen, die dan tevens de zorg voor de fysieke toestand van de verpleegden op zich neemt.

De *voordeelen* van het aanstellen van een *geneesheer-directeur* zijn vele:

1. Het ontnemt aan het heele instituut het karakter van „gevangenis”, stempelt het tot een „verpleeg-” of „verbeterings”-inrichting.
2. De leiding zal meer soepel zijn, het gevaar voor een bureaucratische opvatting is veel minder.
3. De verhouding tot het hogere personeel zal gemakkelijker zijn, daar een medicus minder ambtenaar, meer raadszaam zal zijn, ook uithoofde van zijn speciale kennis, die hem in staat stelt werkelijk „raad” te geven.
4. Tevens door deze betere psychologische training meer overwicht over de jongens, wat verhindert, dat deze een zeker superieur air aannemen, wat tegenover het gewone personeel steeds min of meer het geval is. Het is nu eenmaal een eigen-

schap van vele crimineelen, dat ze een te groot idee van zichzelf hebben.

Bovendien zal een jongen eerder zijn vertrouwen geven aan den medicus, dan aan den directeur.

5. Beter oordeel over 't psychologisch inzicht van het personeel en daardoor oordeelkundiger verdeling van de functies.

IIc.

Wat betreft het *medewerken aan het toezicht*, hierin zal de medicus meest afhankelijk zijn van de rapporten van derden. Aan hem de taak deze te schiften en te beoordeelen, waarbij hem ook een zekere psychologische waardeering van het personeel zelve zeer te stade kan komen.

Concludeerende, ziet men dus, dat de geneesheer moet beantwoorden aan de volgende eischen:

1. voldoende psychiatrisch of psychologisch onderlegd zijn;
2. over de noodige algemeene ervaring en levenswijsheid beschikken en bij voorkeur voldoende op de hoogte van maatschappelijke toestanden zijn, om raad te geven bij beroepskeuze etc.
3. Kennis hebben van den aard en de uitwerking van de verschillende strafmiddelen en de mogelijkheden, die ze geven.
4. Groote sympathie voor deze soort van delinquenten, echter alle sentimentaliteit vermijdende. Tevens bereid zijn om er allen tijd, ook eventueel vrijen tijd, voor op te offeren.

In Engeland is men zoo gelukkig geweest om een aantal medici te vinden, die aan deze eischen volkomen beantwoordden, wat het systeem sterk ten goede is gekomen.

SLOTBESCHOUWINGEN.

Komen we tot een beknopt resumé, van wat de Engelsche methode van de behandeling van de jeugdige delinquenten ons leert, dan zien we, dat voorop staat:

1. Wat de *ideële zijde* betreft:

het onttrekken aan hun misdadige sfeer;

het opleiden tot nuttige leden van de maatschappij.

Over 't algemeen blijkt, dat, hoe jonger dit gebeurt, hoe beter.

Tevens blijkt de *gevangenis de meest ongeschikte plaats tot dit doel.*

De eerste stap tot de verbetering is het leeren van *zelfstandigheid.*

In hoofdzaak bereikt men dit door:

voorwaardelijke veroordeeling met onder-toezicht-stelling;

of door: *plaatsing in een Borstal-instituut.*

Dit laatste systeem is echter voor een zeer groot deel *afhankelijk* van de *nazorg* (door de Borstal-Association, een particulier lichaam dus).

Waar de *kennis van de psychologische geaardheid* van den misdadiger voor het beoordeelen van de te nemen maatregelen *absoluut noodzakelijk* is, is *deskundige medische voorlichting onontbeerlijk.*

Deze *medische voorlichting* moet zich uitstrekken over:

1. Voorlichting omtrent den *psychologischen toestand van den delinquent.*

2. Advies omtrent het *karakter van de op te leggen straf (c.q. van de te nemen maatregelen).*

Ook *bij de behandeling* in de instituten is *medische voorlichting en medisch toezicht onontbeerlijk.*

Zeer wenschelijk is het de *algemeene leiding* aan een medicus op te dragen.

Eveneens is de *keuze van het overige personeel* zeer gewichtig. Bij voorkeur dienen menschen gekozen te worden van de (in de gegeven omstandigheden) *hoogst bereikbare graad van ontwikkeling en beschaving*, tevens met *psychologischen aanleg* en *grootte sympathie voor hun beroep.*

Dit geldt ook voor de „*probation-officers*” en voor de personen, die zich met de *nazorg* belasten.

Angstvallig worde er voor gewaakt, dat de sympathie niet in een overdreven of sentimenteele vorm ontaardt, aangezien dit de ontwikkeling van de zelfstandigheid van den jongen in gevaar brengt, eventueel ook tot andere bezwaren aanleiding kan geven.

Het geheele systeem staat of valt met de personen, die met de uitvoering ervan belast zijn.

II. Wat de materiele zijde betreft:

Het groote nut van op zeer ruime schaal gebouwde, niet op gevangenis-leest geschoeide, „instituten”. 1)

Het inrichten van ruime, goed geoutilleerde werkplaatsen met bekwaam personeel.

Het hebben van voldoende ruimte voor landbouw- en tuindersbedrijf.

Het bezitten van zeer ruime speelvelden en oefeningsterreinen, naast een goede overdekte gymnastiekzaal en flinke zwembassins.

Slechts op deze wijze kan een dergelijk instituut aan zijn eisch beantwoorden:

Het geven van voldoende opleiding;

*Het zorgen voor voldoende lichamelijke ontwikkeling;
en het bewaren van een gezonde fysieke constitutie.*

Wat de *nazorg* betreft (evenals het instituut van de „*probation*”) dit is *afhankelijk van* — en *gebonden aan* — een *voldoende regeeringssteun*. *Wenschelijk* is het echter om dit zooveel mogelijk in handen te laten van *particuliere vereenigingen*, die aan bepaalde voorwaarden gebonden zijn en onder regeeringstoezicht staan (waartoe de subsidie tevens aanleiding geeft).

De *nazorg* is echter een *conditio sine qua non* voor het wel-slagen van het geheele systeem!

1) Het benutten van oude gevangnissen voor dit doel wordt in het rapport van de Departemental Committee on the Treatment of young offenders als volgt gecritiseerd:

„The development of Borstal training has undoubtedly been handicapped by being started in old prison-buildings”.

LITERATUUR.

In de volgende opgave zijn enkele werken vermeld, die mij bij de samenstelling van mijn opstel van nut zijn geweest. Op volledigheid mag het geheel dus geen aanspraak maken.

- Dr. KARL BIRNBAUM — Die Psychopathischen Verbrecher.
P. Langenscheidt — Berlin 1914.
- ISAAC G. BRIGGS — Reformatory Reform.
Longmans, Green and Co. — London 1924.
- SIR MAURICE GRAIG en THOMAS BEATON — Psychological Medicine.
Churchill — London 1926.
- Dr. W. NORWOOD EAST — An Introduction to Forensic Psychiatry in the Criminal Courts.
Churchill — London 1927.
- JOHN LEWIS GILLIN — Criminology and Penology.
Jonathan Cape — London 1927.
- Dr. CHARLES GORING — The English Convict (Abridged Ed.)
H. M. Stationery Office — London 1919.
- HANS W. GRUHLE — Die Ursachen der Jugendlichen Verwahrlosung und Kriminalität.
Julius Springer — Berlin 1912.
- Dr. M. HAMBLIN SMITH — The Psychology of the Criminal.
Methuen and Co. — London 1922.
- Dr. W. HEALY en AUGUSTA F. BRONNER — Delinquents and Criminals.
The Macmillan Cy. — New York 1926.
- Dr. W. HEALY — The Individual Delinquent.
The Macmillan Cy. — New York.
- INDUSTRIAL FATIGUE RESEARCH BOARD — A Study in Vocational Guidance.
H. M. Stationery Office — London 1926.
- PROF. J. H. F. KOHLBRUGGE — Het Zieleleven van den Misdadiger.
Wolters — Groningen 1922.
- Dr. ADOLF LENZ — Grundriss der Kriminalbiologie.
Julius Springer — Wien 1927.
- PROF. WILLIAM Mc. DOUGALL — An Outline of Abnormal Psychology.
Methuen and Co. — London 1926.

REPORT of the Commissioners of Prisons, for the Year 1924-1925.

H. M. Stationery Office — London.

IDEM for the Year 1925-1926.

H. M. Stationery Office — London.

REPORT of the Departmental Committee on the Treatment of
Young Offenders.

H. M. Stationery Office — London 1927.

SIR EVELYN RUGGLES-BRISE — Prison Reform at Home
and Abroad.

Macmillan and Co. — London 1925.

SIR EVELYN RUGGLES-BRISE — The English Prison System.

Macmillan and Co. — London 1921.

Dr. FRH. VON SCHRENCK-NOTZING — Kriminalpatho-
logische Studien.

Johann Ambrosius Barth — Leipzig 1902.

PROF. LEWIS M. TERMAN — The Measurement of Intelligence.

G. Harrap and Co. — London.

Dr. WILLIAM A. WHITE — Insanity and the Criminal Law.

Macmillan Cy. — New York 1923.

INHOUD.

ALGEMEENE INLEIDING	9
SYSTEEM GEVOLGD BIJ DE BEHANDELING VAN DE JEUGDIGE MISDADIGERS	15
I. INLEIDING.	15
II. BEHANDELING VAN DE JEUGDIGE MIS- DADIGERS ONDER 16 J.	17
1. INDUSTRIAL SCHOOLS	19
2. REFORMATORY SCHOOLS.	20
3. PSYCHOPATHEN GESTICHTEN	22
III. BEHANDELING VAN DE JEUGDIGE MIS- DADIGERS BOVEN 16 J.	24
1. ONDERZOEK PERIODE — REMAND-PRISON	25
2. MENTAL-DEFICIENT	29
3. PROBATION	35
4. BORSTAL-SYSTEM.	38
THEORETHISCHE BASIS.	38
INRICHTING.	43
BEHANDELING	48
RESULTATEN	49
BEZWAREN	50
5. NAZORG — BORSTAL ASSOCIATION	52
6. JEUGDGEVANGENIS — BOYS-PRISON	55
TAAK VAN DEN MEDICUS-DESKUNDIGE TEN OPZICHTE VAN JEUGDIGE DELINQUENTEN IN ENGELAND	58
I. ADVIES AAN DEN RECHTER.	58
a. OMTRENT DE PSYCHISCHE GESTELDHEID VAN DEN VERDACHTE	58
b. OMTRENT DE MEEST GESCHIKTE STRAF.	61
II. BEHANDELING VAN DEN GESTRAFTE.	66
a. BEHANDELING IN EIGENLIJKEN ZIN	66
b. ADVIES OMTRENT OPLEIDING EN OPVOEDING	68
c. MEDEWERKEN AAN HET TOEZICHT.	72
SLOTBESCHOUWINGEN	73

STELLINGEN.

I.

Bij strafzaken tegen jeugdige personen is voorlichting van den rechter door een psychiater-psycholoog noodzakelijk.

II.

De leiding van een jeugd-gevangenis worde bij voorkeur aan een geneeskundige met psychologische ervaring opgedragen.

III.

Het is zeer gewenscht om bij plotseling optredende misdadige neigingen bij jeugdige personen met de waarschijnlijkheid van verschijnselen als gevolg van encephalitis lethargica rekenschap te houden.

IV.

Er bestaat een duidelijk verband tusschen paranoia en homosexualiteit.

V.

Dr. Staal heeft in zijn „verslag van een experimenteel onderzoek naar het zedelijk oordeel van leerlingen bij het middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs” (Groningen 1927) *niet* het *zedelijk oordeel* als zoodanig getoetst, doch het oordeel over bepaalde daden van min of meer zedelijke waarde, een *nuttigheidsordeel* dus.

VI.

In de plattelandspraktijk vormt het ongeduld van den medicus een voorname indicatie tot het aanleggen van den tang, waar het meestal onnoodig en schadelijk is.

VII.

Bij het nagaan van familiegeschiedenissen ten plattelande treft het veelvuldig voorkomen van tuberculeuse en psychopathische afwijkingen in dezelfde familie.

VIII.

Wanneer men er niet in slaagt om de galblaas röntgenologisch zichtbaar te maken (met behulp van intraveneuse tetrajod-injectie), mag men daaruit nog niet tot eene totale afsluiting van de galblaas concludeeren.

IX.

Het is wenschelijk om bij laparotomie wegens *klinisch duidelijke* symptomen van galsteen, toch tot cholecystectomy over te gaan, ook al vindt men geen steenen in de blaas.

In allen gevalle opene men de galblaas om zich van de consistentie van de gal te overtuigen.

X.

De kennis van de oude geneesmethoden blijkt steeds meer voor den tegenwoordigen geneesheer van veel waarde te zijn, getuige o.a. de wederinvoering van het brandijzer (Hippocrates) in de chirurgische praxis door Bier te Berlijn.

XI.

Het is zoowel uit psychologisch als uit oeconomisch oogpunt wenschelijk om bij de tuberculosebestrijding aan de nazorg een groote plaats in te ruimen.

XII.

Het is onjuist om een jurist tot *voorzitter* van de medische beroeps-rechtbank aan te wijzen.
